

Gorinchem, 10 juni 2024

VOORSTEL BESTUUR WAARDLANDEN

Vergadering : 10 juni 2024
Agendapunt : 3
Steller: : Marc Advocaat

Onderwerp : Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Voorstel :

1. Voorlopig vaststellen van de programmabegroting 2025 en het investeringsprogramma 2026-2028;
2. De meerjarenraming 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen;
3. Voor 2025 het uniforme tarief voor de reguliere inzamelactiviteiten voorlopig vast te stellen op € 260,10 per aansluiting en de voorschotbijdrage voor de verwerkingskosten voorlopig vast te stellen op € 68,46 voor de gemeenten die diftar hebben ingevoerd, en € 94,78 voor Vijfheerenlanden, per aansluiting;
4. De voorlopig vastgestelde programmabegroting 2025 toezenden aan de gemeenteraden met het verzoek om hun zienswijzen te geven voor 6 september 2024

Inleiding

In de bestuursvergadering van 17 april heeft u de kadernota voor de begroting 2025 vastgesteld en naar uw raden gestuurd. Op basis van deze kadernota is de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 opgesteld. Voor deze begroting hebben we een format gebruikt die meer aansluit op de begrotingen van de gemeenten. Zo zijn er een viertal producten benoemd en voor deze vier producten zijn de zogenaamde 3W-vragen beantwoord. Hierdoor krijgen de gemeenten inzicht in: Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat mag het kosten. Hierdoor wordt er een duidelijkere relatie gelegd tussen doelen en kosten.

Beoogd effect

Een vastgestelde begroting die voor Waardlanden het kader is voor de uitvoering van de taken in 2025. Hiermee wordt de organisatie geautoriseerd om de in de begroting opgenomen uitgaven te doen. Met het toesturen van deze voorlopig vastgestelde programma richting de raden kunnen de raden hun zienswijze kenbaar maken en zal de begroting daar waar nodig is worden aangepast op basis hiervan. Tenslotte zal de vastgestelde begroting voor 15 september aan onze toezichthouder (de provincie) worden toegezonden.

Kanttekeningen

De programmabegroting van Waardlanden wordt opgesteld in een vroeg stadium. Tussen het opstellen van de begroting en het feitelijke begrotingsjaar zit een tijdsspanne van 6 maanden. Hierdoor kunnen er gebeurtenissen plaatsvinden die nog van invloed zijn op deze begroting. Bijvoorbeeld de prijsontwikkeling van de grondstoffen kan invloed hebben op de tarieven die Waardlanden moet hanteren om uit te komen op een sluitende begroting.

De dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) zoals die zijn afgesloten zijn veelal gedateerd. Hierdoor is er onduidelijkheid over wat er wordt gedaan en welke kosten daarvoor in rekening mogen worden gebracht. In 2024 zullen deze DVO's worden herzien.

In de begrotingswijziging 2024 zoals die is aangeboden aan de raden is een gewijzigd tarief voor 2024 opgenomen van 251,50. Intussen hebben wij de begrotingswijziging in de systemen doorgevoerd en door een aantal verschuivingen is het tarief wat daar uit is gekomen voor 2024 iets lager te weten 247,15.

Financiën

Ten opzichte van de voorgaande jaren is er sprake van een stijging in het tarief voor de afvalinzameling en een stijging van het tarief voor de afvalverwerking waarbij ook nog sprake is van een tarief met, en een tarief zonder, invoering van diftar.

Het tarief voor de inzameling stijgt van € 225,74 in 2024 (primaire begroting) naar € 260,10 voor het jaar 2025. Intussen hebben we u een begrotingswijziging voor 2024 voorgelegd waardoor het tarief voor 2024 stijgt naar 247,15. Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024 stijgt het tarief voor 2025 met ongeveer 5,3%. De belangrijkste redenen van deze stijging zijn de indexeringen en de CAO-stijgingen.

Het tarief voor de afvalverwerking, voor de gemeenten die diftar invoeren, stijgt van € 63,59 in 2024 naar € 68,46 voor 2025. Voor de gemeente Vijfheerenlanden is er sprake van een stijging van het tarief in 2024 ad € 89,84 naar € 94,78 in 2025.

De nu voorliggende tarieven zijn onder uitdrukkelijk voorbehoud van de ontwikkelingen in 2024.

Communicatie

N.v.t.

Vervolg

Na de voorlopige vaststelling door het bestuur op 10 juni zal de programmabegroting 2025 worden toegezonden aan de gemeenteraden met het verzoek om hun zienswijzen voor 6 september 2024 in te dienen.

Bijlagen

Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Bestuur Waardlanden : 10 juni 2024
Agendapunt : 3
Onderwerp : Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Het Bestuur van de 'Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden'

b e s l u i t:

1. Voorlopig vaststellen van de programmabegroting 2025 en het investeringsprogramma 2026-2028;
2. De meerjarenraming 2026-2028 voor kennisgeving aan te nemen;
3. Voor 2025 het uniforme tarief voor de reguliere inzamelactiviteiten voorlopig vast te stellen op € 260,10 per aansluiting en de voorschotbijdrage voor de verwerkingskosten voorlopig vast te stellen op € 68,46 voor de gemeenten die diftar hebben ingevoerd, en € 94,78 voor Vijfheerenlanden, per aansluiting;
4. De voorlopig vastgestelde programmabegroting 2025 toezenden aan de gemeenteraden met het verzoek om hun zienswijzen te geven voor 6 september 2024.

Aldus besloten in de bestuursvergadering,
gehouden op 10 juni 2024

de secretaris

J.A.P. Rau

de voorzitter

A.C. Bikker

WaardLanden
REINIGINGSDIENST

Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Gemeenschappelijke regeling van de gemeenten:

- Gorinchem
- Hardinxveld-Giessendam
- Molenlanden
- Vijfheerenlanden

Inhoudsopgave

1	BEGROTING 2025.....	3
1.1	Inleiding	3
1.2	Leeswijzer	4
1.3	Kerngegevens.....	5
1.4	Samenvatting.....	6
1.4.1	Bestuurlijke samenvatting	6
1.4.2	Begroting 2025 in één oogopslag	8
1.4.3	Tariefstelling 2025 voor gemeenten	8
1.4.4	Bevoorschotting (bijdragen) 2025 voor gemeenten	9
2	BELEIDSBEGROTING	11
2.1	Product Afval- en grondstoffenbeheer	11
2.2	Product Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's)	13
2.3	Product Bedrijfsafval.....	14
2.4	Product Algemene baten en lasten	15
3	PARAGRAFEN	17
3.1	Weerstandvermogen en risicobeheersing.....	17
3.2	Onderhoud kapitaalgoederen.....	19
3.3	Financiering	19
3.4	Bedrijfsvoering.....	21
3.5	Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo).....	23
3.6	Verbonden partijen.....	24
4	FINANCIËLE BEGROTING	26
4.1	Begroting 2025 + meerjarenraming 2026-2028.....	26
4.2	Uitgangspunten	29
4.3	Incidentele baten en lasten.....	29
4.4	Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	30
4.5	Investeringsprogramma	30
5	BIJLAGEN	31
5.1	Geprognosticeerde balans.....	31
5.2	Overzicht reserves	33
5.3	Overzicht leningen	34
5.4	Voorziening groot onderhoud.....	35
5.5	Overzicht van personele sterkte en loonkosten	35
5.6	Taakvelden.....	36

1 BEGROTING 2025

1.1 Inleiding

Voor u ligt de begroting 2025 en de meerjarenraming voor 2026-2028 van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoering organisatie Reinigingsdienst Waardlanden.

Waardlanden heeft de afgelopen jaren forse stappen vooruitgezet met het opstellen en uitvoeren van de strategienota 2021. Naast de invoering van Diftar, zetten we steeds meer in op gedragsbeïnvloeding en educatie. Communicatie met onze inwoners is hierbij steeds belangrijker geworden. Dit alles om samen met onze inwoners de milieudoelstellingen te bereiken: schone en afvalvrije gemeenten. Minder restafval en een duurzame beweging naar een circulaire economie. Samenwerken en investeren in kennis over grondstoffenmanagement zijn essentieel om een kenniscentrum te zijn voor onze gemeenten. Samen met inwoners, overheid en organisaties bedenken we duurzame en slimme diensten en oplossingen.

Tegelijkertijd brengen deze ontwikkelingen met zich mee dat Waardlanden gegroeid is in personeel, materieel en daarmee in financiën en complexiteit. Meer aandacht voor de interne bedrijfsvoering, sturing, automatisering en ICT is nodig. Dit verbetertraject zetten we in 2024 al in, maar zal in 2025 nog steeds bijzondere aandacht vragen. De opgave hierbij is een goede mix tussen enerzijds het verbeteren van de interne organisatie en anderzijds het (blijvend) borgen van Diftar en andere beleidsmaatregelen die we de afgelopen periode vanuit de strategienota hebben geïmplementeerd. Een uitgebreide evaluatie van Diftar zal mogelijk leiden tot aanvullende maatregelen in 2025. Datzelfde geldt voor de mate waarin we onze doelstellingen op het gebied van restafval (100 kg in 2025) en de circulaire economie behalen. Ook op dat vlak zullen we de komende jaren in beweging moeten blijven, om te blijven voldoen aan de eisen de maatschappij ons stelt.

Het moge duidelijk zijn dat de financiële effecten van Diftar in deze fase nog onvoldoende duidelijk zijn. Daarnaast zien we dat de markt op het gebied van afvalverwerking sterke onzekerheid kent; de grondstofprijzen zijn aan grote fluctuaties onderhevig. Datzelfde geldt voor o.a. de brandstofprijzen en verwerkingskosten. Dat maakt dat we – zo vroeg in 2024 – op basis van de nu bekende uitgangspunten de begroting hebben opgesteld. Deze uitgangspunten hebben we aan u voorgelegd in een kaderbrief. Deze kaders zijn leidend geweest voor het opstellen en uitwerken van deze begroting. Vanzelfsprekend brengt dit een significante mate van onzekerheid met zich mee.

Wij zetten ons in om u mee te nemen in deze ontwikkelingen en meer dan voorheen te monitoren en te rapporteren of en waar afwijkingen in beleid en financiën zich voordoen. Daarmee kunnen we tijdig bijsturen en waar nodig ons beleid bijstellen.

Graag gaan wij ook in 2025 de uitdaging weer aan; wij werken iedere dag weer vol trots en enthousiasme aan schone en afvalvrije gemeenten binnen ons verzorgingsgebied. Daar kunt u van op aan!

Gorinchem, juni 2024

Arco Bikker
Voorzitter bestuur Waardlanden

Jürgen Rau
Directeur Waardlanden

1.2 Leeswijzer

De begroting bevat een beleidsmatig en een financieel gedeelte, en is opgebouwd volgens de uitgangspunten en richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De begroting begint met een inleiding die wordt vervolgd met een uiteenzetting van speerpunten, kerngegevens en een samenvatting.

De beleidsbegroting staat in hoofdstuk 2 met daarin onderscheid in de volgende 'producten':

- Afval- en grondstoffenbeheer
- Overige diensten (dienstverleningsovereenkomsten)
- Bedrijfsafval
- Algemene baten en lasten

De beleidsbegroting bestaat per product uit de zogenoemde 3 W-vragen.

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we daarvoor doen?
3. Wat mag het kosten?

Volgens de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten een aantal verplichte paragrafen worden opgenomen in de begroting. Deze paragrafen, die in hoofdstuk 3 aan bod komen, bieden een overzicht van belangrijke beheeraspecten en geven een dwarsdoorsnede van de producten weer.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf Financiering
- Paragraaf Bedrijfsvoering
- Paragraaf Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)
- Paragraaf Verbonden partijen

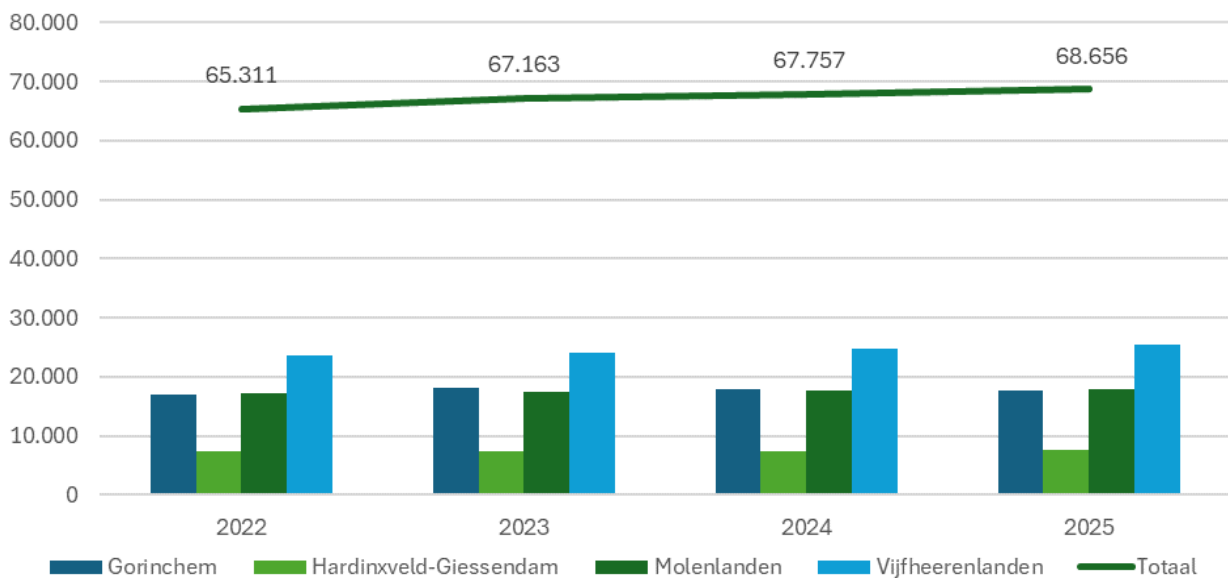
De paragrafen Lokale heffingen en Grondbeleid zijn niet van toepassing voor Waardlanden en daarom niet opgenomen in deze begroting.

De financiële begroting in hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de totale lasten en baten van alle activiteiten van Waardlanden. Deze begroting geeft onder andere inzicht in het verloop van de exploitatie, de geplande investeringen, het verloop van de reserves en de voorzieningen en een meerjarig geprognosticeerde balans.

In hoofdstuk 5 vindt u de bijlagen met de geprognosticeerde balans, overzichten van de reserves en geldeningen, de voorziening voor groot onderhoud, een overzicht van de personele sterkte en loonkosten, en de taakvelden.

1.3 Kerngegevens

Waardlanden werkt voor de vier gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden. In totaal gaat het om ruim 68.000 'aansluitingen'. Hiermee bedoelen we: iedere wooneenheid waarvoor een heffingsplicht geldt, ongeacht of er sprake is van bewoning, kwijtschelding of leegstand. Deze ontwikkeling in de wooneenheden heeft gevolgen voor de ontwikkeling van de kosten van Waardlanden. Dit zien we terug in de toenemende baten en lasten van de afgelopen jaren. In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van het aantal aansluitingen per gemeente ten opzichte van 2022 tot en met 2025 weergegeven.

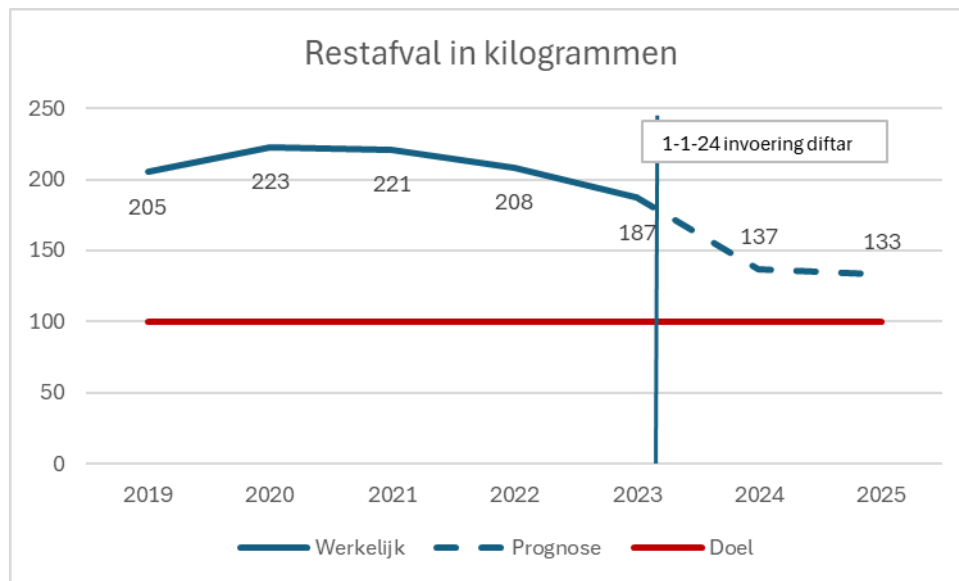
Grafiek 2: Ontwikkeling aantal aansluitingen 2022-2025

1.4 Samenvatting

1.4.1 Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

De afgelopen jaren is door Waardlanden aan de strategienota gewerkt. In deze strategienota zijn de milieudoelstellingen centraal gesteld met als belangrijkste doelstelling om de hoeveelheid restafval terug te dringen naar 100 kg per persoon in 2025. Een belangrijk instrument hierbij is het invoeren van Diftar. Per 1 januari 2024 werken drie van de vier gemeenten met Diftar, waarmee de implementatie ervan in de praktijk is afgerond. Het realiseren van de doelstelling van 100 kg per persoon in 2025 lijkt vanwege de latere invoering van Diftar nog niet binnen handbereik. De evaluatie van Diftar in 2024 zal hier meer inzicht over geven.

Het werken aan de milieudoelstellingen is een doorgaand proces. Dit vraagt onder andere om een gedragsverandering bij de inwoners. In 2025 zullen we, naast het voortzetten van onze betrouwbare dienstverlening, de focus leggen op het borgen en waar nodig bijsturen van de maatregelen ten aanzien van gedragsverandering. Dit omvat de inzet van milieucoaches, communicatie met inwoners, voortzetting van het programma Afvalvrije Scholen, modernisering van de milieustraten en het realiseren van ketensamenwerkingen.

Beleidsbegroting

Het product **Afval- en grondstoffenbeheer** richt zich op het inzamelen van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen. Waardlanden voert deze taak uit voor vier gemeenten met als doel het restafval te reduceren tot maximaal 100 kg per persoon in 2025, schone grondstofstromen te realiseren en toe te werken naar een circulaire economie in 2050.

Daarnaast omvat het product **overige diensten** (Dienstverleningsovereenkomsten) aanvullende diensten die gemeenten kunnen afnemen, zoals straatreiniging, onkruidbestrijding, veegvuil en veegslib, extra inzameling (prullenbakken leeghalen en bijplaatsingen verwijderen), gladheidbestrijding, graffiti verwijderen, CTA (compost, tuin, afval) en onderhoud materieel. Specifieke overeenkomsten zijn gesloten met Gorinchem voor extra inzameling, gladheidsbestrijding en graffiti, en met Hardinxveld-Giessendam voor onkruidbestrijding.

Het product **Bedrijfsafval** betreft de inzameling van bedrijfsafval in samenwerking met Netwerk N.V., waarbij Waardlanden de inzamelactiviteiten uitvoert namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. en hiervoor een vergoeding ontvangt. De verwachte winst wordt als structurele baat opgenomen, en de kosten en baten zijn volgens afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt. De doorbelasting van overheadkosten neemt toe naarmate de omzetverwachting stijgt.

Het product **Algemene baten en lasten** bevat informatie over overhead, rente en vennootschapsbelasting. Volgens het herziende Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden kosten zoveel mogelijk direct toegerekend aan de betreffende taken of producten. Lasten zonder directe relatie met specifieke producten worden verdeeld over afval- en grondstoffenbeheer, dienstverleningsovereenkomsten en bedrijfsafval.

Werken aan control, interne organisatie en bedrijfsvoering

De organisatie zal verder moeten worden versterkt. De nadruk heeft in 2022 en 2023 gelegen op het realiseren van voorzieningen en diensten voor inwoners. In 2024 spannen we ons in om de bedrijfsvoering van Waardlanden naar een hoger niveau te tillen en verder 'in control' te komen. Ook in 2025 en de daaropvolgende jaren blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Daarbij is het belangrijk dat de administratie, financiële beheersing en (beleids)analyse versterkt worden. Een belangrijke onderdeel hierin is het opstellen van een integraal informatisering en automatisering beleid. Hierdoor zal Waardlanden beter in staat zijn om sturing te geven aan haar processen en versterken we daarnaast de regierol van de gemeenten.

Tarieven afvalinzameling en afvalverwerking; stijging met 4,9%

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde tarief afvalinzameling en afvalverwerking ten opzichte van 2024 toegelicht. In de kaderbrief hebben we een eerste indexatie van het tarief gegeven. Nadere uitwerking in deze begroting leidt tot onderstaand tarief.

Ontwikkeling tarief afvalinzameling en verwerking (In euro's)	
Gemiddeld tarief afvalstoffenheffing 2024 (met Diftar)	313,12
<u>Marktontwikkelingen</u>	
Autonome prijsindexeringen (onder andere)	2,44
Onderhoud en brandstof voertuigen	5,50
Verwerking afvalstromen en grondstoffen	4,49
Totaal marktontwikkelingen	12,43
<u>Operationele kosten</u>	
Overige mutaties per saldo	2,66
<u>Overige kosten</u>	
Onder andere wet- en regelgeving, integriteit, rechtmatig	0,34
Gemiddeld tarief afvalinzameling en verwerking 2025	328,56

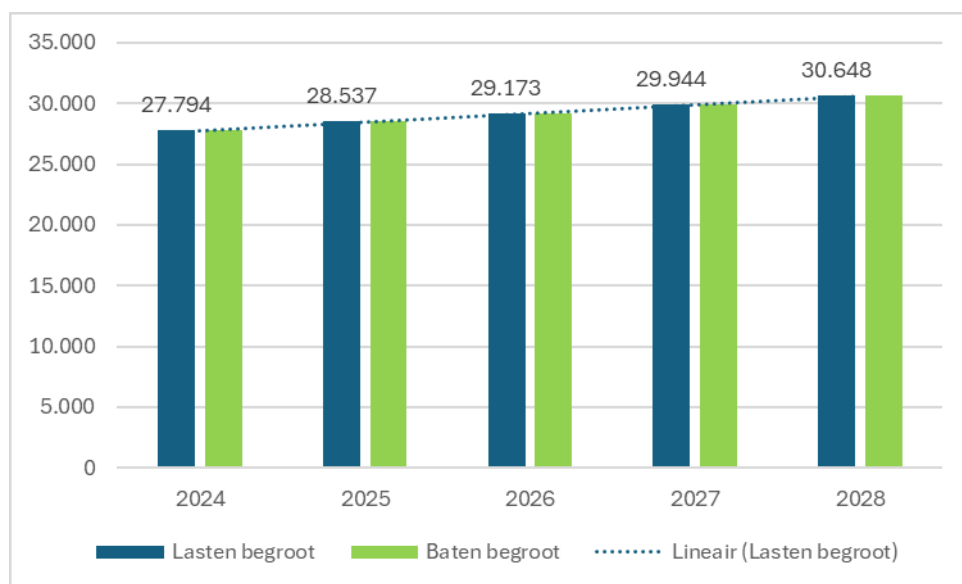
Tabel 1: Ontwikkeling tarief afvalinzameling en afvalverwerking samen per 2025

Uit de tabel blijkt dat het gemiddelde tarief afvalinzameling en afvalverwerking per 2025 met 4,9% stijgt, van € 313,12 naar € 328,56, ten opzichte van de gewijzigde begroting van 2024. Dit wordt met name veroorzaakt door autonome prijsstijgingen. Belangrijke factoren zijn de loonstijgingen als gevolg van nieuwe CAO afspraken waarmee we voor 2025 hebben gerekend (conform septembercirculaire 2023), stijgende brandstofprijzen en verwerkingskosten, en hogere onderhoudskosten. Voertuigen worden langer gebruikt omdat de levertijd van nieuwe voertuigen is toegenomen. Hierdoor moeten we de oude voertuigen langer in gebruik houden, wat leidt tot hogere onderhoudskosten, mede door stijgende prijzen van onderdelen.

Verder zien we dat als gevolg van Diftar het aantal tonnages restafval aan het afnemen is. Op basis van de eerste kwartaal rapportage van HVC 2024 zien we een afname. We verwachten dat dit zal doorzetten. Omdat de tarieven voor restafval stijgen zien we dat niet terug in een kostendaling (Diftarparadox).

Helaas ontkomen we door deze macro-economische ontwikkelingen niet aan een stijging van het tarief voor afvalinzameling en afvalverwerking.

1.4.2 Begroting 2025 in één oogopslag

Grafiek: Meerjarige ontwikkeling begroting

1.4.3 Tariefstelling 2025 voor gemeenten

Door de invoering van het recycletarief ontstaat er een gedifferentieerd samengesteld tarief, namelijk met en zonder recycletarief. Het tarief voor de inzameling blijft in beide gevallen gelijk. De kosten van afvalverwerking bepalen het verschil in het totaaltarief.

Tariefstelling Afvalinzameling <i>In euro's</i>	Afval- inzameling	Afvalverwerking		Totaal	
		met Diftar	zonder Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Tarief 2024, primaire begroting	225,74	63,59	89,84	289,33	315,59
Tarief 2024, bijgestelde begroting	251,50	66,79	93,44	318,29	344,94
Mutatie t.o.v. primair tarief 2024	25,76	3,20	3,60	28,96	29,35
Tarief 2025	260,10	68,46	94,78	328,56	354,87
% mutatie t.o.v. 2024	15%	8%	5%	14%	12%
Verskil met Diftar / zonder Diftar			-1%		0%

Tabel 4: Tariefstelling afvalinzameling 2025 voor gemeenten

Om meer inzicht te geven in het verloop van het tarief, gaan wij eerst uit van het tarief voor het jaar 2024. Dit tarief, voor de inzameling, bedroeg € 225,74. De financiële gevolgen van de nieuwe CAO in 2024 zorgen voor een tariefstijging van € 21,41. Het tarief voor het jaar 2024 zal dan € 247,15 worden. Het verschil met het tarief 2025 bedraagt na deze correctie € 13,55. Deze tariefstijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitbreiding van de formatie als gevolg van de invoering Diftar. Alle mutaties zijn volgens de vastgestelde strategienota van juni 2021.

1.4.4 Bevoorschotting (bijdragen) 2025 voor gemeenten

De volgende tabel geeft een overzicht van de financiële bijdrage voor 2025 per deelnemende gemeente voor de afvalinzameling en de afvalverwerking. Daaronder een tabel met de percentages per gemeente ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024.

Bijdragen Afvalinzameling en -verwerking <i>In euro's x 1.000</i>	Tarief	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheerenlanden
		met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Aansluitingen (<i>aantallen</i>)		17.725	7.550	17.997	25.384
Afvalinzameling	260,10	4.610	1.964	4.681	6.602
Afvalverwerking Diftar	68,46	1.213	517	1.232	-
Afvalverwerking zonder Diftar	94,78	-	-	-	2.406
Aan Waardlanden te betalen (Diftar)	328,56	5.824	2.481	5.913	
Aan Waardlanden te betalen (zonder)	354,87				9.008
Totaal door Waardlanden te ontvangen		5.824	2.481	5.913	9.008

Tabel 5: Bijdragen afvalinzameling en -verwerking per gemeente in 2025

Bijdragen Afvalinzameling en -verwerking <i>Vershil in % t.o.v. 2024</i>	Tarief	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheerenlanden
		met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Aansluitingen		-0,7%	1,7%	1,4%	2,6%
Afvalinzameling	5,2%	4,5%	7,0%	6,8%	8,0%
Afvalverwerking Diftar	3,8%	3,0%	5,5%	5,3%	
Afvalverwerking zonder Diftar	1,9%				4,6%
Aan Waardlanden te betalen (Diftar)	4,9%	4,2%	6,7%	6,4%	
Aan Waardlanden te betalen (zonder)	4,3%				7,1%
Totaal door Waardlanden te ontvangen		4,2%	6,7%	6,4%	7,1%

Tabel 6: Bijdragen afvalinzameling en -verwerking per gemeente t.o.v. gewijzigde begroting 2024

De tonnages zijn overgenomen uit de gewijzigde begroting 2024 waarbij voorzichtigheidshalve de besparing uit hoofde van Diftar in tonnages is teruggebracht van 50% naar 25% in de eerste jaren. Uit de evaluatie zoals die eind 2024 zal plaatsvinden, moet blijken wat de werkelijke tonnages zullen worden. De verwachting is dan dat de tariefsstijgingen van gemeenten met Diftar en gemeenten zonder Diftar zullen veranderen in het voordeel van de Diftar gemeenten.

Voor de gemeenten betekent bovenstaande tariefstelling de volgende voorschot bijdragen voor afvalinzameling. Ook zijn de voorschot bijdragen voor de separate DVO's opgenomen zoals Waardlanden deze in de Begroting 2025 heeft verwerkt.

Bijdragen gemeenten TOTAAL <i>In euro's x 1.000</i>	Totaal	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheerenlanden
		met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Totaal Afvalinzameling gemeenten	23.225	5.824	2.481	5.913	9.008
DVO's gemeenten					
Straatreiniging	984	556	84	148	196
Onkruidbestrijding	116	-	116		
Veegvuil/veegslib	146	98	13	4	32
Extra (prullenbakken)	474	474			
Extra (bijplaatsingen)	100	100			
Gladheidsbestrijding	235	235			
Graffiti	15	15			
CTA (compost, tuin, afval)	47	2	15	11	18
Onderhoud materieel	121	121			
Totaal DVO's gemeenten	2.237	1.599	228	163	247
Totaal aan Waardlanden te betalen	25.462	7.423	2.709	6.076	9.255

Tabel 7: Voorschot bijdragen en DVO's per gemeente in 2025 o.b.v. 2024

De DVO's zoals zijn opgenomen zijn gebaseerd op de contracten zoals die in 2012 zijn afgesloten. In 2024 zullen de DVO's worden herzien zodat op basis van geactualiseerde afspraken.

Deze voorschot bedragen per gemeente worden per jaar gefactureerd, met betaling per maand van 1/12 deel. Alleen het onderhoud materieel wordt per kwartaal gefactureerd.

2 BELEIDSBEGROTING

2.1 Product Afval- en grondstoffenbeheer

Inleiding

Dit product gaat over het inzamelen van huishoudelijke afvalstromen en grondstoffen. Het product Afval- en grondstoffenbeheer dat Waardlanden uitvoert voor de vier gemeenten heeft een directe relatie met de doelstelling om het restafval te reduceren tot maximaal 100 kg in 2025, schone grondstofstromen te bewerkstelligen, en toe te werken naar circulaire economie in 2050.

Een belangrijk instrument hierbij is Diftar. Per 1 januari 2024 werken drie van de vier gemeenten met Diftar en is hiermee de implementatie van Diftar zoals beoogd in de strategienota afgerond. Het werken aan de doelstellingen is echter een doorgaand proces.

Circulair materialenplan 1 (CMP1)

Nieuwe beleidsontwikkelingen op het gebied van afval en grondstoffen van het Rijk worden vanaf 2025 vastgelegd in het Circulair Materialenplan (CMP1). Want een circulaire economie vraagt niet alleen om goed afvalbeheer, maar om circulariteit tot aan het eind van de keten. De staatssecretaris wil met het CMP1 de reikwijdte van het huidige Landelijk Afvalbeheerplan 3 (LAP3) uitbreiden, met meer sturing op de hogere treden van de afvalhiërarchie, zoals hergebruik en preventie.

Bovendien wil het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de juridische basis goed verankeren met het CMP1 om de transitie naar een circulaire economie te bevorderen. Dit biedt een duidelijk kader voor bedrijven en burgers om circulaire praktijken te implementeren en ondersteunt investeringen en innovatie op dit gebied.

Marktontwikkelingen

Naast de landelijke en regionale beleidsontwikkelingen hebben de marktontwikkelingen een steeds grotere invloed op de begroting van Waardlanden. Naar verwachting zal het Rijk meer sturen met de hoogte van de verbrandingsbelasting en de CO₂-heffing. De afvalbeheerkosten zijn de afgelopen jaren daardoor al fors toegenomen. Het is niet uit te sluiten dat deze verbrandingsbelasting verder zal stijgen.

Daarnaast is het positief dat de producentenverantwoordelijkheid verder wordt uitgebreid, zoals voor incontinentiemateriaal. Helaas blijkt dat deze producentenverantwoordelijkheid in de huidige vorm lang niet zo effectief bijdraagt aan een circulaire economie in 2050 als wordt gehoopt. Het systeem stuurt vooral op de laagste kosten in de afvalfase, in plaats van op verduurzaming in de hele keten. De brancheorganisatie NVRD wil hierover in gesprek gaan met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Of dat voor deze begroting consequenties heeft, is nog niet bekend. De huidige economische situatie zorgt voor stijgende prijzen op de arbeidsmarkt en hogere tarieven bij de inkoop van goederen en diensten.

Wat willen we bereiken?

Samen voor Circulair!

Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden ambiëren een samenleving waarin verspilling van grondstoffen wordt voorkomen. Dat begint met het stimuleren van afvalpreventie: het voorkomen dat afval ontstaat. Grondstoffen worden zoveel mogelijk apart ingezameld, zodat er bijna geen restafval meer verbrand hoeft te worden. Deze vervuiling van de grondstoffen is minimaal, zodat hoogwaardige verwerking mogelijk is. De focus ligt op gft, pmd, oud papier en karton, glas, textiel, elektrische apparaten en huisraad.

Minimaliseren van de kostenverhoging

Door in te zetten op het minimaliseren van restafval beperken we niet alleen de verwerkingskosten, maar ook de daaraan gekoppelde verbrandingsbelasting. We blijven onze inwoners de betrouwbare dienstverlening bieden die ze van ons gewend zijn. Op die manier streven we naar een goede balans tussen service, milieu en kosten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gedragsverandering/preventie

De ingezette koers voor het reduceren van restafval betekent niet alleen een omslag bij de afvalinzameling voor Waardlanden, ook de leefwijze van inwoners en de manier van produceren en consumeren moet veranderen. De milieucoaches zijn dagelijks in contact met inwoners om hen te helpen bij deze verandering. Waar mogelijk gaan we met de ideeën van inwoners aan de slag.

Doorzetten afvalvrije scholen

Waardlanden biedt lesmaterialen en gastlessen aan scholen aan. Scholen kunnen ook een bezoek brengen aan de educatieruimte van het Ecopark in Groot-Ammers.

Vergroten kennis en duurzaam gedrag van inwoners

In 2023 is de doorlopende 360°-campagne "Lekker opgeruimd" gestart. Het doel van de campagne is, naast informeren over het nieuwe beleid, inwoners enthousiasmeren voor een duurzame samenleving. Inwoners moeten duidelijk weten wat er van hen wordt verwacht en waarom. We werken aan een duurzame samenleving en maken inwoners bewust van de rol die zij daar zelf bij kunnen spelen.

Versterking van online communicatie

Waardlanden wil open communiceren met haar inwoners. We verbeteren onze website in 2025 voor meer selfservice en gerichte informatie, met aandacht voor web-toegankelijkheid. Het doel is ook dat inwoners meer informatie krijgen die op hun persoonlijke situatie is toegesneden.

Communicatie over activiteiten Waardlanden

Om te kunnen voldoen aan de circulaire opdracht is heldere communicatie over de kerntaken van Waardlanden belangrijk. We communiceren hierover via nieuwsbrieven, persberichten, sociale media en een jaarlijks jaarmagazine, dat we samen met de jaarrekening uitbrengen.

Moderniseren milieustraten

Voor de milieustraten Vianen en Leerdam moeten de nodige investeringen worden gedaan om de milieustraten aan de wettelijke verplichtingen te laten voldoen. Daarnaast moet de inrichting meer inwonergegericht en met meer focus op scheiding van grondstoffen gemaakt worden. In een haalbaarheidsstudie worden diverse scenario's onderzocht, variërend van een basisniveau milieustraat tot een circulair ambachtscentrum. Een probleem bij de doorontwikkeling is het ruimtegebrek (en daarmee het risico op onveiligheid) op de huidige locaties. De situatie is urgent. Ook in Gorinchem speelt ruimtegebrek en zijn er daarnaast ook kansen voor de circulaire economie met de aangrenzende kringloopwinkel. De milieustraten kunnen een rol vervullen in het versterken van het circulaire netwerk.

Om per milieustraat goed in beeld te brengen wat haalbaar en wenselijk wordt geacht, is verdiepend onderzoek nodig. Op basis van dit onderzoek kan vervolgens een concreet voorstel aan het bestuur worden voorgelegd.

Het is niet uitgesloten dat we om de veiligheid te bewaken (tijdelijke) maatregelen moeten treffen die het serviceniveau van een milieustraat verlaagt.

Ketensamenwerking

Onze doelstellingen krijgen we niet alleen voor elkaar. Daarvoor zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met inwoners (onze grondstoffenleveranciers), ketenpartners (waaronder HVC) en intermediairs (waaronder winkels, supermarkten en educatieve organisaties). Ook zoeken we de samenwerking op met lokale organisaties die zich inzetten voor minder afval en meer hergebruik, zoals kringloopwinkels en circulaire werkplaatsen en vormen we samen met deze partijen een "circulair netwerk". Zo dragen we samen bij aan een circulaire economie, die zichtbaar en voelbaar is in de regio, en in overeenstemming is met het rijksbeleid.

Wat mag het kosten?

Er is momenteel geen gedetailleerde onderverdeling gemaakt van de kosten per product. Op totaalniveau per kostensoort staan de kosten en opbrengsten in hoofdstuk 4 genoemd.

Hoe meten we dat?

Beleidsindicator

De beleidsindicator voor Waardlanden als afvalinzamelaar betreft het aantal kilogrammen restafval per inwoner. Het streven hierbij is om te komen tot maximaal 100 kilogram per inwoner per jaar in 2025. Vanwege latere invoering van Diftar is de verwachting dat dit enkele jaren later wordt gerealiseerd.

Door uitvoering te geven aan de strategienota en een blijvende inzet op gedragsverandering bij inwoners is de verwachting dat het aantal kilogrammen restafval per inwoner in 2025 verder zal dalen.

We monitoren de komende tijd de effecten van Diftar en het flankerend beleid. Eind 2024 volgt een uitgebreide evaluatie. Eventueel aanvullende maatregelen zullen verder worden uitgewerkt en aan het bestuur voorgelegd.

2.2 Product Overige diensten (DVO's)

Inleiding

In het product Dienstverleningsovereenkomsten zijn diensten opgenomen die de gemeenten in aanvulling op het product Afval- en grondstoffenbeheer van Waardlanden kunnen afnemen.

Waardlanden heeft met de gemeenten de volgende dienstverleningsovereenkomsten:

- Straatreiniging
- Onkruidbestrijding
- Veegvuil en veegslib
- Extra (het leeghalen van prullenbakken)
- Extra (het verwijderen van bijplaatsingen)
- Gladheidsbestrijding
- Graffiti
- CTA (compost, tuin, afval)
- Onderhoud materieel

Waardlanden heeft alleen met de gemeente Gorinchem DVO's voor extra (prullenbakken en bijplaatsingen), gladheidsbestrijding en graffiti. Daarnaast heeft Waardlanden alleen met de gemeente Hardinxveld-Giessendam een DVO voor onkruidbestrijding.

Voor de gemeenten is het voordelig om alle taken bij één organisatie onder te brengen, vanwege de schaalvoordelen die dit oplevert. Het beleggen van additionele taken bij Waardlanden biedt daarnaast voordelen als het gaat om de kwaliteit van uitvoering en kostenbeheersing. De individuele gemeente houdt daarbij altijd de regie en bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Wat willen we bereiken?

Gemeentelijke dienstverlening: schoon en veilig samen

Samen met de gemeenten streven we naar een effectieve uitvoering van de afspraken die zijn vastgelegd in de afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten. Waardlanden wil een hierin een betrouwbare partner zijn voor de gemeenten, door hen te ontzorgen in de uitvoering van deze werkzaamheden en bij te dragen aan een schone en veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij zullen de afspraken die met de gemeenten zijn gemaakt nauwgezet uitvoeren en hierover regelmatig rapporteren. Dit houdt in dat we de voortgang van onze werkzaamheden bijhouden, transparant communiceren en ervoor zorgen dat alle taken volgens de overeengekomen standaarden worden voltooid.

Wat mag het kosten?

In de afzonderlijke dienstverleningsovereenkomsten zijn afspraken vastgelegd over de inzet en de daarbij behorende kosten. Waardlanden benadrukt dat we geen commerciële marktpartij zijn, die op haar dienstverleningsovereenkomsten financiële risico's wil lopen, dan wel winst wil maken. Dit betekent dat we de werkzaamheden uitvoeren tegen de geldende tarieven en alleen de daadwerkelijk geleverde inzet in rekening brengen. In samenwerking met de gemeenten zullen we echter wel sturen

op de inzet en de budgetten, zodat de gemeenten niet voor verrassingen komen te staan. De kosten zullen daarom overeenkomen met het beschikbare budget. Vooral de nadruk lag op het beheersen van de uren. Tot dusver heeft dit minder impact gehad op de kosten. De huidige dienstverleningsovereenkomsten zullen worden herzien, en er zullen in onderling overleg afspraken worden gemaakt over zowel de kwantitatieve als kwalitatieve output.

In hoofdstuk 5, taakveld 7.3, vindt u een overzicht van de kosten van de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). Dit overzicht bevat de voorschotbijdragen en de DVO's per gemeente voor 2025, gebaseerd op de gegevens van 2024.

Hoe meten we dat?

Beleidsindicator

De ureninzet wordt bepaald op basis van het beschikbare budget, waarbij de uitputting ervan wordt gemonitord en met de gemeenten wordt besproken. We sturen op de uren, aangevuld met afspraken over zowel de kwantitatieve als kwalitatieve indicatoren.

2.3 Product Bedrijfsafval

Inleiding

De inzameling van bedrijfsafval is sinds april 2022 verdergegaan in een samenwerking met Netwerk N.V.. Waardlanden voert nog steeds de inzamelactiviteiten namens Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. uit en krijgt daarvoor een vergoeding. De verwachte winst wordt als structurele baat opgenomen. De inzet van Waardlanden is opgenomen in de lasten. De baten en lasten zijn volgens de afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt. De doorbelasting van de overheadkosten door Waardlanden neemt toe naar mate de omzetverwachting van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. toeneemt.

Wat willen we bereiken?

Als organisatie streven we ernaar om in 2024 en de komende jaren de positie van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. verder te versterken en ons bedrijf te laten groeien in lijn met onze missie. Sinds onze oprichting in 2016 hebben we ons gericht op het overnemen en uitvoeren van de commerciële activiteiten van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden, in lijn met de nieuwe fiscale regels omtrent de vennootschapsbelastingplicht voor overheidslichamen. We streven ernaar om ons aanbod voor klanten te verbreden, de efficiëntie van de uitvoering te vergroten door middel van samenwerking, zoals route-optimalisering binnen samenwerkingsverbanden, en de totale CO2-uitstoot te verminderen door onnodige verkeersbewegingen te beperken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het merk Waardlanden verder te laten groeien en onze doelen te bereiken, hebben we een aantal belangrijke stappen ondernomen. Met ingang van 1 april 2022 hebben we een samenwerkingsovereenkomst afgesloten tussen Reinigingsbedrijf Waardlanden B.V. en Netwerk N.V.

Alle ondersteunende commerciële activiteiten en het beheer zijn uitbesteed aan Netwerk N.V., waardoor we efficiënter kunnen opereren en ons merk kunnen versterken. De besloten vennootschap heeft als activa de bedrijfsafvalcontainers. Daarnaast wordt het benodigde personeel en materieel ingehuurd van zowel Waardlanden als van Netwerk N.V.

Wat mag het kosten?

In 2025 zullen we vijf dagen per week drie voertuigen met elk twee medewerkers inzetten voor de inzameling van bedrijfsafval. Voor de activiteiten die wij voor Reinigingsdienst Waardlanden B.V. tijdens evenementen uitvoeren, is geen kosteninschatting gemaakt. Deze worden separaat doorbelast.

Er is momenteel geen gedetailleerde onderverdeling gemaakt van de kosten per product. Op dit moment kunnen we slechts een overzicht bieden van de totale kosten en opbrengsten. Dit overzicht is te vinden in hoofdstuk 4.

Hoe meten we dat?

Beleidsindicator

Beleidsindicator is het aantal klanten in Reinigingsdienst Waardlanden B.V. en de winst die dit overlevert.

2.4 Product Algemene baten en lasten

Inleiding

Deze paragraaf geeft informatie over de algemene baten en lasten, waaronder overhead, rente en vennootschapsbelasting. Bij de herziening van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken of producten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten in de betreffende taakvelden of producten moeten worden begroot en verantwoord. Het product Algemene baten en lasten verantwoordt de lasten die geen directe relatie hebben met een van de drie specifieke producten. Hieronder vallen de taakvelden 0.4 Overhead, 0.5 Treasury en 0.9 Vennootschapsbelasting. Deze lasten worden op basis van de kosten verdeelsleutels doorbelast aan de producten Afval- en grondstoffenbeheer, Dienstverleningsovereenkomsten en Bedrijfsafval.

Onder overhead verstaan we: het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De paragraaf Bedrijfsvoering gaat in op de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering, gericht op het ondersteunen van de uitvoering van de begroting. In dit hoofdstuk is een korte samenvatting van de doelen en uitgangspunten verwoord.

Wat willen we bereiken?

Als organisatie realiseren we onze kwetsbaarheid, maar we zijn vastbesloten om flexibel en responsief te blijven, zodat we kunnen inspelen op de voortdurend veranderende behoeften van inwoners en gemeenten. Om weerstand te bieden tegen de toenemende grilligheid op de grondstoffenmarkten (en het tarief voor afvalinzameling en verwerking te stabiliseren) is het nodig te beschikken over voldoende financiële middelen. Hoewel de deelnemende gemeenten garant staan voor Waardlanden willen we de continuïteit van onze bedrijfsvoering zelf waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Evenals voorgaande jaren richten we ons binnen de bedrijfsvoering op het verhogen van onze bedrijfsefficiëntie en het verkleinen van de bedrijfsvoeringsrisico's. Dat willen we onder meer bereiken door een effectieve en flexibele organisatie en informatiehuishouding te creëren. Dan gaat het bijvoorbeeld om de optimalisatie van processen en systemen. De behoefte van de inwoners staat daarbij voorop. Daarnaast ervaren we steeds meer en steeds complexere wettelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op onze bedrijfsvoering. Voorbeelden hiervan zijn wetgeving ten aanzien van inkoop en aanbesteden, arbeidsrecht (WNRA, WAB), vennootschapsbelasting, informatiebeheer en -beveiliging. Om aan alle eisen te voldoen, risico's te beheersen en continuïteit te waarborgen, moeten we investeren in onze bedrijfsvoering.

We willen onze bedrijfsvoering robuuster inrichten. Dit doen we door het harmoniseren, beschrijven, automatiseren en digitaliseren van bedrijfsprocessen en systemen. Dankzij mobiele apparatuur als boordcomputers, tablets en het gebruik van apps werken we tijd- en plaats-onafhankelijk. Tegelijkertijd werken we aan de transparantie en openheid van Waardlanden en verbinding met onze inwoners.

Het werken aan een duurzame regio willen wij doen met duurzaam inzetbare medewerkers; gezonde en vitale medewerkers die veilig en met bezieling aan het werk zijn. We hebben immers elke collega nodig.

Wat mag het kosten?

Er is momenteel geen gedetailleerde onderverdeling gemaakt van de kosten per product. Op totaalniveau per kostensoort staan de kosten en opbrengsten in hoofdstuk 4 genoemd.

Overhead

Bij de start van de GR Waardlanden is een norm overheadpercentage bepaald. Dit percentage is later naar aanleiding van wijziging in de regelgeving aangepast naar 18,5%. Vanaf 2024 is de notitie overhead commissie BBV bij GR Waardlanden in de financiële administratie ingericht waardoor de overheadkosten beter in beeld zijn gebracht en hierdoor het percentage gedaald is naar 13,0%.

Overhead <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025
Totale begrotingsomvang	28.537
Totaal kosten overhead	3.719
% aandeel overhead	13,0%

Tabel 8: Overhead

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting wordt berekend op basis van de systematiek zoals overeengekomen in een vaststellingsovereenkomst met de belastingdienst. De vennootschapsbelasting is voor Waardlanden niet materieel. Er wordt geen stelpost opgenomen omdat het bedrag kleiner is dan 1.000 euro.

Onvoorzien

In de begroting is een post onvoorzien opgenomen ter grootte van 250.000 euro.

CONCEPT

3 PARAGRAFEN

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het bestuur van Waardlanden is bevoegd om het beleid vast te stellen met betrekking tot het weerstandsvermogen en risicomanagement.

Het weerstandsvermogen is het vermogen van Waardlanden om niet-structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen.

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen:

1. de weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover Waardlanden beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken (= buffer voor onverwachte uitgaven);
2. het risicoprofiel: dit zijn alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van Waardlanden is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Een goed weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller direct leidt tot hogere lasten voor de deelnemende gemeenten. Voor het beoordelen van de robuustheid van de financiële positie is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het gaat bij de weerstandscapaciteit om elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zoals bijvoorbeeld de algemene reserve.

De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's, die zich regelmatig voordoen en die meestal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel uit van de risico's in het onderdeel weerstandsvermogen. Voor deze risico's kunnen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd. Bij projecten zijn de risico's onderdeel van de kostenraming die de basis vormt voor het aan te vragen krediet. Hierbij speelt wel mee dat, naarmate het project dichterbij de eindstreep komt, het risicoprofiel steeds verlaagd kan worden.

Weerstandscapaciteit

Bij Waardlanden kunnen bij de bepaling van de weerstandscapaciteit de volgende posten gebruikt worden:

1. De algemene reserve;
2. De reserve assurantie eigen risico;
3. De reserve grondwaardering;

De basis voor de opbouw, en vaststelling, van het gewenste weerstandsniveau vloeit voort uit een risico inventarisatie door het management van Waardlanden. Deze risico inventarisatie, of herijking daarvan, dient minimaal één's per 4 jaar te worden uitgevoerd om actualisatie van de risico's, en de financiële gevolgen daarvan, te borgen binnen de organisatie. De laatste inventarisatie is uitgevoerd in 2019 en is, zeker gezien de huidige economische situatie, aan herijking toe.

De inventarisatie van de risico's is uitgebreid, er moet gekeken worden naar de risico's met betrekking tot personeel, exploitatie en wagenpark. Vanuit de totale inventarisatie wordt een keuze gemaakt of een risico te verzekeren is, of er een verzekering hiervoor is afgesloten en of deze qua dekking nog toereikend is, of dat het risico niet verzekerd moet, of kan, worden en daarom wordt opgenomen in de opbouw voor het weerstandsvermogen. Ook kan er sprake zijn van risico's waarbij er géén financiële gevolgen uit voortvloeien, bijvoorbeeld als het gaat om budget neutrale activiteiten.

De inschatting van deze mogelijke financiële mee- en tegenvallers zijn bij Waardlanden berekend in de risico inventarisatie en analyse. De gewogen berekening van de benoemde risico's komt uit op een bedrag ter grootte van 1.941.000 euro. Omdat het niet waarschijnlijk is dat alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen, wordt hierop een waarschijnlijkheidscorrectie toegepast. Na deze waarschijnlijkheidscorrectie resteert een bedrag ad 1.456.000 euro afgerond naar boven tot 1.500.000 euro, hetgeen voorgesteld wordt voor het minimale gewenste weerstandsvermogen met betrekking tot de exploitatierisico's.

Het risico met betrekking tot de assurantie eigen risico is apart berekend en benoemd, en wordt afgerond op 250.000 euro.

Een grote onzekere factor doet zich voor bij de verwerkingslasten. Het is nog onduidelijk hoe de afname van het restafval zal verlopen gezien de invoering van Diftar. Enerzijds zal er wel sprake zijn van een afname van het aantal tonnages, al weten wij nog niet in welke mate, anderzijds zien wij een grote volatiliteit in de verwerkingslasten per afvalstroom. Deze beïnvloeden in grote mate een financiële besparing op de verwerkingslasten.

Weerstandsvermogen

Met betrekking tot de algemene reserve, de bestemmingsreserves assurantie eigen risico en grondwaardering en de post onvoorzien kan gesteld worden dat deze dienen als buffer om tegenvallers op te vangen.

De beschikbare weerstandscapaciteit van Waardlanden bedraagt voor 2025:

Ratio weerstandsvermogen <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025
Reserves per 01/01/2025	1.357
Budget onvoorzien	250
(A) Beschikbare weerstandscapaciteit	1.607
Totaal risico's	1.942
Correctie kansberekening	-485
(B) Benodigde weerstandscapaciteit	1.500
Vrij beschikbare ruimte (alg.) reserve	-
Ratio (A / B)	1,07

Tabel 9: Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit uitgedrukt in een ratio van het benodigde weerstandsvermogen bedraagt 1,07. Dit is, gezien de onderstaande tabel, voldoende, maar de verwachting is dat dit meerjarig zal wijzigen.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2	Uitstekend
1,4 < X < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < X < 1,4	Voldoende
0,8 < X < 1,0	Matig
0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Tabel 9.1: Beoordelingstabel weerstandsvermogen

Kengetallen

De netto schuldquote en de solvabiliteit zullen zich als volgt ontwikkelen:

Jaar	Netto	Solvabiliteit
2025	88%	4,6%
2026	86%	5,4%
2027	82%	5,8%
2028	76%	6,5%

Tabel 10: Kengetallen netto schuldquote en solvabiliteit 2025-2028

Voortvloeiend uit het besluit om een reserve grondwaardering te vormen vanuit een, structurele, stelpost in de begroting, komen er gelden vrij om de schuldpositie af te bouwen. Ook zal deze

methodiek leiden tot een versterking van de solvabiliteit omdat er sprake is van een structurele toevoeging aan de reserves. De resultante van deze methodiek is zichtbaar in enerzijds een verlaging van de netto schuldquote, en anderzijds in de versterking van de solvabiliteit.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Beleidskader

Waardlanden heeft als beleid om zo veel mogelijk de kapitaalgoederen in eigen beheer te verkrijgen. De grond en gebouwen worden in dit verband als kapitaalgoederen opgenomen. Als kapitaalgoederen voor Waardlanden zijn te beschouwen de grond en de accommodaties aan de Boezem 3 en de Boezem 5 te Gorinchem, en een nieuwgebouwde milieustraat in Groot-Ammers.

Financiële consequenties

Vanuit de visie om de financieringspositie zo laag mogelijk te houden, bouwen we stapsgewijs een reserve grondwaardering op die de omvang van de investeringen in grond afdekt. De reden om dit op te bouwen, is gelegen in de liquiditeitspositie. Omdat er op grond niet wordt afgeschreven, maar er wel een financiering tegenover staat, zou er sprake zijn van een continu doorlopende financieringspositie. Door het vormen van een reserve grondwaardering is er uiteindelijk sprake van een financiering vanuit het eigen vermogen. De afschrijvingen op de gebouwen zijn verdisconteerd in de lopende en toekomstige exploitaties.

Vertaling financiële consequenties in de begroting

Het meerjaren onderhoudsplan is de grondslag voor de berekening van de voorziening groot onderhoud. Op grond van dit plan zal er jaarlijks sprake zijn van een dotatie aan de voorziening groot onderhoud ten laste van de exploitatie. Gestreefd wordt naar een 2-jaarlijkse update van het onderhoudsplan. In 2023 is er, gezien de uitbreiding met de milieustraat in Groot-Ammers, een update uitgevoerd op het meerjaren onderhoudsplan. We zijn voornemens om in 2025 dit opnieuw te doen.

3.3 Financiering

De beleidskaders ten aanzien van financiering zijn vastgelegd in het financieringsstatuut. Nog in 2024 zal een herijkt financieringsstatuut worden voorgelegd aan het bestuur.

Risicobeheersing

Renterisico's worden vanuit de wettelijke kaders voor de korte en lange termijn bezien. Het beleid van Waardlanden is om de financieringslooptijd van de activa gelijk te houden aan de afschrijvingstermijnen. Zodoende loopt Waardlanden géén renterisico's ten aanzien van herfinancieringen.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wetgeving een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop een gemeenschappelijke regeling de financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt volgens de vigerende wetgeving 8,2% van het begrotingstotaal voor bestemming en wordt jaarlijks door het Rijk vastgesteld. Voor 2025 wordt de kasgeldlimiet als volgt bepaald:

Kasgeldlimiet <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025
Begrotingstotaal	28.537
Uitgangspunt percentage	8,2%
Kasgeldlimiet (afgerond)	2.340
Verwachte situatie (gemiddeld)	
Opgenomen gelden < 1 jaar	460
Kasgeldlimiet	2.340
Ruimte	1.880

Tabel 12: Kasgeldlimiet

Waardlanden beschikt over de volgende rekening-courantfaciliteiten:

Bank Nederlandse Gemeenten: 1.500.000 euro

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

Waardlanden loopt renterisico als nieuwe leningen moeten worden aangetrokken of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen, is in de wetgeving de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één jaar te voorkomen.

Volgens voorschrift wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl het renterisico alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Renterisico's bedragen x 1.000 euro	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Renteherzieningen schuld (o/g)	0	0	0	0
Aflossingen schuld (o/g)	2.751	2.924	3.039	3.084
Renterisico	2.751	2.924	3.039	3.084
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal	28.537	29.173	29.944	30.648
Percentage cf. FIDO	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	5.707	5.835	5.989	6.130
Toetsing renterisico aan norm				
Renterisico	2.751	2.924	3.039	3.084
Renterisiconorm	5.707	5.835	5.989	6.130
Onderschrijding	-2.956	-2.911	-2.950	-3.046

Tabel 13: Renterisico voor begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

De norm is echter niet van toepassing bij Waardlanden omdat er géén sprake is van herfinancieringen anders dan bij vervangingsinvesteringen waarbij de lopende financiering al geheel afgelost is.

Financieringspositie

Waardlanden kan alleen een renterisico lopen als er sprake is van herfinanciering. Alle financieringen die worden aangetrokken hebben echter een vaste looptijd en rentepercentage over de gehele looptijd. Een renterisico is daarom niet van toepassing voor Waardlanden.

Interne rente

Voor interne doorberekening van rentekosten over de investeringen past Waardlanden in zijn begroting een percentage van 2,51% toe.

Kasbeheer

Het betalingsverkeer loopt voornamelijk via de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten). Het verrichten van feitelijke betalingen wordt verzorgd door de financiële administratie van de afdeling Informatiemanagement. De uitwerking van het schatkistbankieren wordt verzorgd door de betrokken bank door middel van het automatisch afkomen van het saldo per dag.

Informatievoorziening

Door middel van tussentijdse rapportages wordt het bestuur over de voortgang gerapporteerd en met de jaarrekening wordt achteraf aan het bestuur verantwoording afgelegd.

Rentetoerekening

In onderstaande tabel is het renteschema uit de 'notitie rente 2017' van de commissie BBV opgenomen. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten van externe financiering, het renteresultaat en de wijze van toerekening.

Renteschema <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025
Externe rentelasten over korte en lange financiering	677
Externe rentebaten	0
Saldo rentelasten en rentebaten:	677
Rentelasten grondexploitatie *	0
Rentelasten projectfinanciering *	0
Toe te rekenen externe rente	677
Rente over eigen vermogen *	0
Rente over voorzieningen *	0
Totaal geraamde toe te rekenen externe rente	677
Toegerekende rente (renteomslag 2,51%)	677
Verwacht renteresultaat	0
<i>* Deze systematiek wordt niet door Waardlanden toegepast.</i>	

Tabel 14: Renteschema

EMU-saldo

Het EMU-saldo, zoals berekend volgens de methodiek van het CBS, bedraagt:

EMU-saldo <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Exploitatiesaldo	-	-	-
Afschrijvingen	2.652	2.751	2.924
Dotatie voorzieningen	171	174	174
Investeringen	-1.760	-2.907	-2.695
Ten laste gebracht van voorzieningen	-181	-309	-149
EMU-saldo	882	-290	255

Tabel 15: EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft de feitelijke kasstroom in het vermelde jaar weer.

3.4 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering richt zich op de processen die het mogelijk maken onze taken efficiënt, betrouwbaar en wendbaar uit te voeren. Dit doen wij met onze medewerkers en de ons ter beschikking staande middelen. De wereld om ons heen verandert in rap tempo en het is zaak dat onze bedrijfsvoering daarin mee ontwikkelt. Voor 2025 zien we daarin de volgende aandachtsgebieden:

3.4.1 Personeel

Ons personeel is het belangrijkste kapitaal wat we hebben om onze taken uit te voeren en onze doelstellingen te halen. In de huidige tijd is het niet eenvoudig om goed personeel te vinden en vast te houden. Daarom zetten we instrumenten in om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Hierbij is het nodig om te blijven investeren in het op peil brengen en houden van de vakkennis en de ontwikkeling van medewerkers.

Personeelskosten

Voor de personeelskosten houden we rekening met de CAO stijging 2025 van 5,3 %.

Inclusiviteit: meerwaarde voor kwetsbare groepen én gemeenten

Waardlanden draagt bij aan maatschappelijke meerwaarde door kansen te bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Hierbij streeft onze organisatie naar inclusiviteit en biedt een waardevolle plek voor iedereen, ongeacht eventuele kwetsbaarheden. Momenteel hebben we zes medewerkers in dienst en twee medewerkers via Avres, die we structureel inzetten, die deze afstand tot de arbeidsmarkt ervaren. We begeleiden individuen met diverse achtergronden, waaronder de bijstand, WW, Wajong, WIA, en statushouders, naar passende posities binnen ons arbeidsproces. Bovendien volgen onze leidinggevenden een Harrie training om medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt beter te kunnen begeleiden.

Door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zinvol werk te bieden dat aansluit bij hun competenties en kwaliteiten, creëert Waardlanden een veilige en inclusieve omgeving. Hierdoor leveren zij niet alleen een waardevolle bijdrage aan onze organisatie en de samenleving, maar ervaren zij ook een gevoel van geluk en zelfstandigheid door actieve participatie in de maatschappij.

Onze toewijding aan inclusie en persoonlijke groei blijft ook in 2025 onverminderd. We blijven nieuwe mogelijkheden verkennen om deze groep te vergroten, waaronder het aanbieden van werkervaringsplaatsen, leerwerkroutes, en toegankelijke werkzaamheden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Integriteit

De medewerkers van Waardlanden vallen onder de Ambtenarenwet. Dat betekent dat we als werkgever aandacht besteden aan het bevorderen van integriteitsbewustzijn en aan het voorkomen van misbruik van bevoegdheden, belangenverstrengeling en discriminatie. Dit onderwerp verdient continue aandacht, niet alleen bij indiensttreding van nieuwe medewerkers, maar ook bij medewerkers die al lang(er) in dienst zijn.

Opleidingen

Een goed opleidings- en ontwikkelingsbeleid is van groot belang voor Waardlanden. Gerichte training is nodig om het op peil brengen en houden van de vakkennis en de ontwikkeling van medewerkers. Daarnaast zijn er een aantal verplichte opleidingen die jaarlijks door medewerkers moeten worden gevolgd.

Medewerkerstevredenheid

Het afnemen van het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) blijft een vast onderdeel van het personeelsbeleid om ook op die manier een vinger aan de pols te houden. Het MTO is een goede manier om onderwerpen bespreekbaar te maken.

3.4.2 Communicatie

Visie op communicatie

Bij Waardlanden geloven we dat professionele communicatie cruciaal is voor ons succes en het bereiken van onze organisatiedoelen. We vertellen wat we doen en waarom. Ook zorgen we ervoor dat de organisatie en de omgeving met elkaar verbonden zijn en met elkaar kunnen samenwerken.

Rol van communicatie

Bij Waardlanden is communicatie een vak van strategie en uitvoering. We analyseren, adviseren, integreren, creëren en ondersteunen bij de uitvoering, in diverse werkvelden zoals corporate communicatie, projectcommunicatie, interne communicatie, crisiscommunicatie en mediabeleid.

Communicatie is leidend bij de strategie en inzet van communicatiemiddelen. Specialistinnen binnen Waardlanden leveren de inhoud. Communicatie zorgt voor de juiste vorm, toon en timing. Bij elk (groot) project geven het team advies over de communicatieaanpak, het budget en de capaciteit, zodat we onze communicatieambities waarmaken.

We houden de regie en bewaken de samenhang tussen de verschillende communicatie-uitingen. Samen met Educatie en Communicatie brengt externe ontwikkelingen naar binnen en denken vanuit de behoeften van onze inwoners. We werken samen met andere teams en externe partijen en verbeteren ons werk steeds door evaluaties en effectmetingen.

Communicatie heeft als doel de organisatie te helpen beter te communiceren en adequaat te reageren op veranderingen. Dit versterkt de samenwerking en zorgt voor een flexibele organisatie. We tonen resultaten en successen, wat bijdraagt aan werkplezier. Een goede interne informatievoorziening zorgt ervoor dat medewerkers goed geïnformeerd, betrokken, enthousiast en verbonden zijn, en vormt de basis voor betrouwbare en tijdige externe communicatie.

3.4.3 Informatievoorziening

De kerntaak van de afdeling Informatiemanagement is 'het genereren van sturingsinformatie op basis van beheerssystemen'. Het recycletarief is met ingang van 1 januari 2024 geïmplementeerd. In 2024 zal sturingsinformatie worden ontwikkeld, zodat aan de kerntaak wordt voldaan. 2025 zal in het teken staan van het borgen van de rapportages in de P&C-cyclus, zodat het voor de verschillende betrokkenen mogelijk wordt om sturing te geven aan Waardlanden.

Herinrichting applicatielandschap

Ons huidige applicatie landschap is in een soort van evolutie tot stand gekomen. Het gevolg hiervan is onder andere dat applicaties overlappende functionaliteit hebben en dat gegevens in meerdere applicaties ingevoerd dienen te worden. We gaan nu over naar meer samenhang voor alle ondersteunende processen. Hiermee verhogen we de efficiency en kwaliteit. Op termijn kunnen we dan kosten besparen aangezien we organisatie breed over consistente masterdata beschikken. De implementatie zal in 2025 starten en in 2026 operationeel zijn.

Datagestuurde werken

We beschikken over een enorme hoeveelheid data. We gaan ons nog meer richten op het ontsluiten hiervan om de gegevens te vertalen naar informatie. Zo kunnen beslissingen beter onderbouwd worden, kan beter sturing gegeven worden aan de operatie en wordt de efficiency van de operatie verder verhoogd.

3.4.4 Duurzaamheid

Elektrische voertuigen en gereedschappen, indien mogelijk

Waardlanden heeft de voorkeur voor duurzame voertuigen en gereedschappen. Vrijwel alle nieuwe kleine voertuigen zijn daarom elektrisch. Een voorbeeld daarvan zijn de nieuwe pick-ups voor het team Toezicht & Handhaving. Voor de inzamelmiddelen is dat nog niet haalbaar. Wel rijden de inzamelmiddelen op HVO, een duurzamere brandstof. Waardlanden zal actief de mogelijkheden voor elektrische en waterstofvoertuigen volgen.

Circulaire bedrijfsvoering op kantoor

De medewerkers van Waardlanden zijn meestal in de eigen regio woonachtig. In hun privé- en werksituatie maken ze cultuurverandering van omgaan met afval- en grondstoffen net zo mee als hun buurtgenoten. Dat betekent dat er ook op kantoor veel automatiseren en tradities een verandering moeten ondergaan. Daar zetten we op in.

Daarnaast kiezen we steeds voor duurzaamheid als belangrijk criterium in ons aanbestedingsbeleid.

3.5 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

De Woo bepaalt in artikel 3.5 dat bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de Woo en in de verantwoording verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Bestuursorganen gaan in de openbaarheidsparagraaf in op de beleidsvoornemens (c.q. behaalde resultaten) met betrekking tot de actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding. Modellen voor de openbaarheidsparagraaf voor de rijksoverheid zijn inmiddels opgenomen in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV6).

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden, als opvolger van de Wob (wet openbaarheid bestuur). Het doel van de Woo is een open overheid, die zorgdraagt voor een adequate en toegankelijke informatievoorziening. De Woo legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting en het verantwoordingsverslag in de jaarstukken aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Dit onderdeel is de invulling van deze verplichting in de begroting 2025. De Woo kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:

1. de verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen
2. verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking
3. verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking
4. het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding

Woo-contactfunctionaris

Waardlanden heeft een Woo-contactfunctionaris aangesteld, die moet zorgen voor laagdrempeligheid en betere dienstverlening. De Woo-functionaris heeft een actieve voorlichtingsfunctie. Inwoners en andere belangstellenden hoeven niet direct een Woo-verzoek in te dienen, maar kunnen eerst bij de Woo-functionaris op een laagdrempelige manier informatie vragen.

Passieve openbaarmaking

Ten behoeve van het recht van een inwoner om een Woo-verzoek (naast schriftelijk) ook digitaal in te kunnen indienen, is op de website van Waardlanden nog geen mogelijkheid gecreëerd om eenvoudig een Woo-verzoek in te dienen. We zullen echter ervoor zorgen dat we vrij eenvoudig informatie over de Woo en hoe een Woo-verzoek in te dienen kunnen toevoegen aan de website, en we streven ernaar dit in 2024 te realiseren.

Actieve openbaarmaking

Belangrijk is dat medewerkers zich bewust zijn van de impact van de Woo op hun werk en nog meer het belang inzien van een transparante overheid. Aan de diverse verplichtingen tot publicatie wordt voldaan. In 2025 zullen de Woo-verzoeken, inclusief de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie op de website worden gepubliceerd.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen 6 jaar op orde wordt gebracht. Dit betekent dat er op basis van een op te stellen meerjarenplan maatregelen moeten worden genomen om informatiebestanden duurzaam toegankelijk te maken en te houden. Informatie is duurzaam toegankelijk als die gedurende de vastgestelde bewaartermijn voldoet aan de DUTO-kenmerken: vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig. Voor iedereen die daar recht op heeft en voor zo lang als noodzakelijk. In 2024 starten we met het opstellen van een meerjarenplan.

3.6 Verbonden partijen

Beleidsvisie

Waardlanden heeft als beleid dat een verbonden partij dienstig dient te zijn aan de doelstellingen van Waardlanden.

Verbonden partijen

Waardlanden kent als verbonden partij Waardlanden Reinigingsbedrijf BV.

Omschrijving belang

Waardlanden is voor 100% aandeelhouder in Waardlanden Reinigingsbedrijf BV.

Belang aan het begin en einde jaar

Er is sprake van een 100% belang aan het begin en einde van het jaar.

Verwachte omvang eigen vermogen begin en einde jaar

Het eigen vermogen is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 150.000 euro begrensd. Het bedrag dat het eigen vermogen overschrijdt ten opzichte van de vastgestelde grens van 150.000 euro wordt door middel van dividend uitgekeerd. Waardlanden houdt in 2025 in de begroting rekening met een dividendbete van 150.000 euro vanuit de resultaatbestemming 2024.

Verwachte omvang financiële resultaat begrotingsjaar (mutatie eigen vermogen)

De verwachte omvang van het financiële resultaat 2025 van Waardlanden Reinigingsbedrijf B.V. bedraagt 150.000 euro (na vennootschapsbelasting).

Risico's

Met uitzondering van de volstortplicht van de aandelen loopt Waardlanden géén risico's.

CONCEPT

4 FINANCIËLE BEGROTING

4.1 Begroting 2025 + meerjarenraming 2026-2028

	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Gewijzigde begroting 2024	Begroting 2025	MJR begroting 2026	MJR begroting 2027	MJR begroting 2028
<i>Lasten -, baten +, bedragen x 1.000 euro</i>							
LASTEN							
Verwerkingskosten	-6.929	-6.485	-6.712	-7.020	-7.196	-7.376	-7.560
Overige uitvoeringskosten	-972	-942	-942	-965	-989	-1.014	-1.039
Materieel	-3.198	-3.044	-3.228	-3.457	-3.662	-3.840	-4.019
Containers	-1.913	-2.012	-2.004	-2.046	-2.141	-2.209	-2.268
Overige DVO uitvoeringskosten	-655	-531	-531	-385	-394	-405	-415
Projectkosten	-1.140	-70	-70	0	0	0	0
Personeel	-10.011	-9.282	-10.927	-11.095	-11.296	-11.579	-11.868
Huisvesting	-1.524	-1.789	-1.789	-1.842	-1.869	-1.895	-1.928
Bedrijfsvoering	-649	-1.576	-1.590	-1.727	-1.626	-1.628	-1.551
Totaal lasten	-26.992	-25.729	-27.792	-28.537	-29.173	-29.944	-30.648
BATEN							
Voorschotten	17.414	17.474	18.944	19.781	20.243	20.826	21.340
Opbrengsten/ voorschotten verwerkir	6.492	5.797	5.982	6.225	6.379	6.545	6.715
Overige opbrengsten	880	829	938	954	975	995	1.016
Reinigingsbedrijf B.V.	1.574	1.629	1.629	1.578	1.577	1.578	1.578
Totaal baten	26.360	25.729	27.492	28.537	29.173	29.944	30.648
Saldo van baten en lasten	-633	0	-300	0	0	0	0
Mutaties reserves							
Toevoegingen	1.150	0	300	0	0	0	0
Onttrekkingen	-367	0	0	0	0	0	0
Saldo van mutaties reserves	782	0	300	0	0	0	0
Begrotingsresultaat	149	0	0	0	0	0	0

Tabel 16: Begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Toelichting op de baten en lasten op categorie niveau

Algemeen

Om ons administratief voor te bereiden op de situatie per 2024 met Diftar is in 2023 de boekhouding aangepast volgens bovenstaand schema. In 2024 is er een splitsing gemaakt met betrekking tot de overhead. Deze is nu ingericht in de boekhouding. Hieronder een toelichting. Tussen haakjes het verschil tussen de gewijzigde begroting 2024 en de begroting 2025.

Vanwege de hogere prijzen in de loop van 2023 door de hoge inflatie en schaarste is in de begroting 2025 rekening gehouden met een indexatie van gemiddeld 3,5% voor 2024, welke is opgenomen in de gewijzigde begroting 2024 en 3% voor 2025.

In de begroting 2025 is er bij de bedrijfsvoering specifiek gekeken naar de budgetten en de onderbouwingen hiervan om nog beter in control te komen.

Ten opzichte van de kadernota is deze begroting ongeveer 180.000 euro hoger. De belangrijkste reden van deze afwijking is dat we de onderhoudskosten voor de containers nu structureel hebben opgenomen in deze begroting.

LASTEN (0,8 mln. euro N)

Verwerkingskosten (309.000 euro N)

Dit zijn de kosten voor de afvalverwerking van de milieustraten, milieuparken, de huis-aan-huis inzameling en de overige verwerkingskosten (veegvuil -/slib, composteerbaar tuinafval, puin). De verwerkingskosten zijn verwerkt volgens de strategienota op basis van een effect van Diftar van 25% minder restafval ten opzichte van 2023. Daarbij zijn de huidige of verwachte verwerkingstarieven gebruikt zoals deze op dit moment bekend zijn. Bij volledige invoering van Diftar zal er door beter

scheiden een voordeel optreden op de verwerkingskosten van restafval. De gemeente Vijfheerenlanden heeft aangegeven (voorlopig) niet mee te doen met Diftar. Dit betekent dat er vanaf begroting 2024 met twee verwerkingstarieven wordt gerekend. Een verwerkingstarief met Diftar en een tarief zonder Diftar.

In het tarief zonder Diftar is het voordeel van de financiële prikkel voor de reductie van restafval bij de huis-aan-huis inzameling en de milieustraten niet opgenomen. De inwoners van gemeente Vijfheerenlanden kunnen kosteloos gebruik maken van de milieustraten. Voor de gemeente met Diftar registreren we op de milieustraten de hoeveelheden waarvoor betaald dient te worden. Deze kosten verrekenen wij rechtstreeks met de inwoners.

Vanaf 2024 kunnen de inwoners van de gemeente die deelnemen met Diftar drie keer gratis afval bij de milieustraten brengen. Voor 2024 is er een tariefstelling en wijze van heffen opgesteld. Daar er op dit moment nog te weinig inzichten zijn op de inzameling via de milieustraten is er voorzichtigheidshalve een bedrag van € 150.000 opgenomen als extra inkomsten op de milieustraten.

Als gekeken wordt naar het verloop van de verwerkingskosten over de jaren 2023 (realisatie), 2024 (begroting) en 2025 (begroting), lijkt het een beeld op te leveren die niet in de lijn van verwachting is met betrekking tot de invoer van Diftar. Er is immers geen kostendaling. De reden hiervoor komt voort uit het doorvoeren van een minder snelle daling van de tonnages in eerste jaren van Diftar (25% ten opzichte van 50% in de strategienota). De prijzen in de markt fluctueren sterk voor enkele grondstoffen waaronder papier. In de begroting wordt uitgegaan van de minimumprijzen.

Overige uitvoeringskosten (23.000 euro N)

Hieronder vallen de kosten voor aftransport, kosten glaszameling, wisselen containers en kosten, zoals: kerstbomen, asbestzakken, eten voor papierophalers, stickers voor op de mini's, vuilniszakken, handschoenen e.d. De kosten voor aftransport zijn ten opzichte van het jaar 2024 met € 23.000 gestegen.

Materieel (229.000 N)

De kosten voor onderhoud, brandstof, schade, verzekering, belasting en rente en afschrijving van het materieel (wagenpark en gereedschap). De kosten van met name onderhoudskosten is fors gestegen met een bedrag van € 88.000 dit komt door veroudering wagenpark en hogere brandstofkosten met € 141.000.

Containers (42.000 euro N)

Dit zijn de kosten voor onderhoud, verzekering, en rente en afschrijving van het materieel. Hierin zijn de kapitaalslasten met betrekking tot de strategienota opgenomen. Voor de nieuwe ondergrondse containers, die worden aangeschaft, is de afschrijvingstermijn gesteld op 20 jaar. Voor het onderhoud is vanuit de strategienota een bedrag opgenomen van € 240.000 in 2025. De structurele kosten van de milieupassen, chipbeheer en de inningskosten zijn opgenomen onder de overige bedrijfsvoeringskosten.

Overige DVO uitvoeringskosten (146.000 euro V)

Deze kosten worden meegenomen in de afrekening van de diverse DVO's, zoals inhuur externe partijen, wachtdienst gladheid, aankoop strooizout en inzet van Avres voor het ledigen van openbare prullenbakken. De kosten zijn lager in verband met het vervallen van DVO Gorinchem met betrekking tot onkruidbestrijding. De kosten van de DVO's worden 1-op-1 afgerekend met de diverse gemeenten. Dit is niet direct zichtbaar bij de baten, de DVO uitvoeringsbaten zijn opgenomen bij de voorschotten.

Projectkosten (70.000 euro V)

De eenmalige kosten van project nieuw beleid zal worden afgerond in 2024. Dus zijn er voor 2025 geen projectkosten opgenomen.

Personeel (168.000 euro N)

De loon en inhuur kosten stijgen met € 46.000 deels door de verwachte CAO wijziging welke zo ver nu bekend minimaal zal zijn. De krapte op de arbeidsmarkt zal waarschijnlijk zorgen voor meer inhuur. De opleidingskosten waarvan een groot gedeelte verplicht is voor uitvoering van de werkzaamheden is gestegen met €37.000. De kosten met betrekking tot kwaliteit, arbo en milieu, om te voldoen aan de wet- en regelgeving, zijn gestegen met € 54.000. De overige stijging valt onder overige personeelslasten.

Huisvesting (53.000 euro V)

De grootste afwijkingen bestaan uit:

- Afschrijvingen stijgt met € 34.000
- Rente stijgt met € 13.000
- Huurgelden stijgen met € 27.500
- Aanpassing verdieping Kringloopplein Nieuw Lekkerland gaat niet door voordeel € 30.000

Bedrijfsvoering (137.000 euro N)

Als gevolg van de verbetering met betrekking tot informatievoorziening zijn deze kosten hoger opgenomen evenals de kosten met betrekking tot communicatie. Het bestuur van Waardlanden geeft prioriteit aan versterking van de communicatie met inwoners.

De onderverdeling van het verloop van deze post op hoofdlijnen (ten opzichte van begroting 2024) is als volgt:

- Afschrijvingskosten	€ 39.000 nadelig
- Automatiseringskosten	€ 70.000 nadelig
- Telefoonkosten	€ 10.000 nadelig
- Communicatiekosten	€ 6.000 nadelig
- Externe advieskosten	€ 7.000 nadelig

BATEN (1,1 mln. euro V)**Bijdragen** (856.000 euro V)

De bijdragen voor de inzameling stijgen met € 1,1 miljoen. Dit vloeit voort uit de stijging van de kosten vanuit de bedrijfsvoering en personeelslasten. Voor een onderverdeling van de kosten zie de afzonderlijke onderdelen bij de lasten. De voorschotten van de DVO dalen met € 311.000 onder andere door intrekking DVO opdracht onkruidbestrijding.

Opbrengst voorschot verwerkingskostenkosten (243.000 euro V)

De voorschotbedragen voor de verwerking stijgen met € 243.000 als gevolg van hogere verwerkingslasten.

Overige opbrengsten (16.000 euro V)

De stijging van de overige opbrengsten is mede het gevolg van de uitbreiding van de inzet werkplaats voor de gemeente Gorinchem.

Reinigingsbedrijf B.V. (51.000 euro V)

De inzameling van bedrijfsafval is sinds april 2022 verdergegaan in een samenwerking met Netwerk N.V. Waardlanden voert nog steeds de inzamelactiviteiten namens Reinigingsdienst Waardlanden B.V. uit en krijgt daarvoor een vergoeding. De verwachte winst kan als structurele baat opgenomen worden. De inzet van Waardlanden is opgenomen in de lasten. De baten en lasten zijn volgens de afspraken met Netwerk N.V. in de begroting verwerkt. De doorbelasting van de overheadkosten door Waardlanden neemt toe naar mate de omzetverwachting van Reinigingsbedrijf Waardlanden B.V. toeneemt.

4.2 Uitgangspunten

Bij de totstandkoming van de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemeen

- De bepalingen voor het bestemmen van de tekorten en overschotten zijn vastgelegd in de financiële beheerverordening van de Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdienst Waardlanden;
- De begrotingscijfers zijn waar nodig bijgesteld op basis van de realisatiecijfers 2023;
- De financiële effecten van de strategienota zijn verwerkt;
- De laatst ontvangen begrotingscirculaire van de provincie Zuid-Holland;
- De meerjarenraming 2025-2028 is opgesteld op basis van een jaarlijkse indexatie van 2,5%;
- De kapitaallasten zijn op basis van het investeringsprogramma meerjarig doorgerekend waarbij de afschrijvingstermijn voor de ondergrondse containers op 20 jaar is gezet.

Personele capaciteit en samenhangende uitgaven

- Aanwezige formatie inclusief vacatures per 1 februari 2024;
- Vacatures zijn meegenomen op het maximum van de functionele schaal;
- Feitelijke schaalbedragen volgens de bruto salarisbetaling over januari 2025;
- De gehanteerde indexpercentages voor 2025 is overgenomen vanuit de septembercirculaire 2023. Het percentages is 5,30% voor de lonen en salarissen;
- Rekening houden met een opslag sociale lasten en pensioenpremie van 28,25%;
- Begroting taakstellend gemaakt door een besparing te verwerken van € 155.000, zijnde 3 FTE's. De verdere invulling van de taakstelling vindt nog plaats;
- Inhuur is berekend op basis van capaciteitsplanning ten opzichte van de formatie.

Afschrijvingen

- Afschrijving van kapitaalgoederen vindt plaats op basis van de financiële beheerverordening van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden en zijn, voor zover mogelijk, opgenomen in de toelichting op de cijfers in de jaarrekening;
- De afschrijvingen zijn berekend op basis van het aanwezige materiaal en het investeringsprogramma 2025-2028.

Rente

- Er wordt een interne rekenrente van 2,51% gehanteerd voor de in gebruik zijnde activa.

Onderhoud

- Zie paragraaf kapitaalgoederen.

Bijdrage gemeenten

- Het aantal door de gemeenten opgegeven huisaansluitingen voor het hele gebied is 68.656. Op basis van dit aantal betaalt iedere gemeente haar relatieve aandeel.

4.3 Incidentele baten en lasten

De commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat in de begroting een overzicht van de incidentele baten en lasten opgenomen moet worden. Dit komt de transparantie van de begroting ten goede.

Het verschil tussen incidenteel en structureel is niet altijd even scherp te trekken. Structurele baten en lasten zijn in elk geval de baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting zijn opgenomen. Als de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten is er sprake van materieel begrotingsevenwicht. Het gaat dus om eenmalige zaken.

Enkele voorbeelden van baten en lasten die als incidenteel aangemerkt kunnen worden;

- Bijzondere baten als gevolg van verkoop eigendommen;
- Ontvangen subsidies;
- Overige 'forse' eenmalige uitgaven/baten.

De bovenstaande, als incidenteel aan te merken, baten en lasten zijn voor Waardlanden niet te voorspellen, daarom ook niet structureel te begroten.

4.4 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Waardlanden beschikt over een reserve grondwaardering. Deze reserve wordt jaarlijks opgehoogd met een bedrag gelijk aan de aflossingen op de leningen die zijn afgesloten op de aangekochte gronden. De toevoeging ná resultaatbestemming bedraagt 151.000 euro.

4.5 Investeringsprogramma

De tabel omvat het investeringsprogramma voor de begroting van 2025 en de meerjarenraming van 2026 tot en met 2028. De cijfers zijn geactualiseerd tot de meerjarenbegroting van 2026.

Investeringsprogramma 2025-2028 <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025		MJR 2026		MJR 2027		MJR 2028	
	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging	uitbreiding	vervanging
Huisvesting	-	288	-	-	-	-	-	-
Inventaris	-	-	-	-	-	-	-	-
ICT/ Software	pm	pm	-	-	-	-	-	-
Voertuigen	-	1.836	-	1.676	-	1.113	-	1.822
Materieel	-	783	-	1.019	-	938	-	807
Milieustraten			pm	pm				
Begrotingsresultaat	0	2.907	0	2.695	0	2.051	0	2.629

Tabel 17: Investeringsprogramma over begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Het investeringsprogramma geeft de beoogde (vervangings)investeringen weer op hoofdlijnen. Waardlanden is zeer terughoudend met het investeren in nieuwe apparatuur en in het afstoten van bedrijfsmiddelen. Als een bedrijfsmiddel nog een technisch acceptabele staat heeft, waardoor er positieve kasstromen kunnen worden gegenereerd, wordt deze, ondanks dat er geheel op afgeschreven is, niet afgestoten ten gunste van een nieuwe investering, maar wordt een nieuwe investering opgeschoven naar de toekomst. Ook wordt er intensief gekeken naar jong gebruikte activa van derden. Dit levert een aanmerkelijk lagere investeringslast op voor Waardlanden. De gevolgde systematiek heeft wel als consequentie dat afschrijvingstermijnen bij investeringen kunnen afwijken van de vastgestelde normen.

In het investeringsprogramma zijn er ook twee PM posten opgenomen, namelijk ICT/Software en Milieustraten.

Er zal in 2024 een plan gemaakt worden met betrekking tot ICT/software om te voldoen aan de huidige, maar ook toekomstige behoefte met betrekking tot informatievoorziening en de wettelijke verplichtingen met betrekking tot registraties en dergelijke.

In 2024 is een start gemaakt met een verkennend onderzoek tot modernisering van de milieustraten. Hiervoor zal een uitgebreid onderzoek plaats moeten vinden, zoals beschreven in de beleidsbegroting. De benodigde investering met betrekking tot arbo en veiligheid zijn voor 2025 al opgenomen onder huisvesting. De verwachting is dat als gevolg van het procesverloop de eventuele investeringen pas in 2026 kunnen worden opgenomen.

5 BIJLAGEN

5.1 Geprognosticeerde balans

Balans actief zijde						
<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Realisatie					
Vaste activa	31-12-2023	31-dec-24	31-dec-25	31-dec-26	31-dec-27	31-dec-28
Financiële vaste activa						
Deelnemingen	1	1	1	1	1	1
Materiële vaste activa						
Gebouwen	4.862	4.537	4.493	4.153	3.814	3.475
Grond en terreinen	4.736	4.676	4.617	4.558	4.499	4.440
Vervoermiddelen	3.437	4.455	5.438	6.151	6.210	6.873
Vervoermiddelen in ontwikkeling	465	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	7.577	11.895	11.451	11.176	10.778	10.212
Machines, apparaten en installaties in ontw	6.448	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	174	1.432	1.051	687	339	19
Overige materiële vaste activa in ontwikkelin	75	-	-	-	-	-
Subtotaal	27.774	26.995	27.050	26.725	25.640	25.018
Totaal vaste activa	27.775	26.996	27.051	26.726	25.641	25.019
Vlottende activa						
Voorraden	104	55	55	55	55	55
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Openbare lichamen	1.963	100	100	100	100	100
Schatkistbankieren	1.467	800	800	800	800	800
Overige vorderingen	1.203	1.000	1.000	1.257	1.737	2.374
Subtotaal	4.633	1.900	1.900	2.157	2.637	3.274
Liquide middelen						
Bank- en girosaldi	14					
Kassaldi	5	1	1	1	1	1
Subtotaal kas-, bank- en girosaldi	20	1	1	1	1	1
Overlopende activa						
Transitoria	2.897	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Omzetbelasting	0					
Subtotaal	2.897	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal vlottende activa	7.653	3.956	3.956	4.213	4.693	5.330
Totaal activa	35.428	30.952	31.007	30.939	30.334	30.349

Balans passief zijde

Bedragen x 1.000 euro

Realisatie

Vaste passiva	31-dec-23	31-dec-24	31-dec-25	31-dec-26	31-dec-27	31-dec-28
Eigen vermogen						
Algemene reserve						
Waardlanden	0	71	71	71	71	71
Bestemmingsreserve						
Reserve eigen risico verzekering	250	250	250	250	250	250
Reserve grondwaardering	895	1.036	1.187	1.339	1.490	1.641
Reserve Diftar	361	0	0	0	0	0
Resultaat Waardlanden 2023	149	0	0	0	0	0
Subtotaal	1.655	1.357	1.508	1.660	1.811	1.962
Voorzieningen						
Voorziening groot onderhoud	513	476	342	367	437	501
voorziening spaarverlof	27	27	27	27	27	27
Subtotaal	541	503	369	394	464	528
Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar	28.494	27.308	27.598	27.612	26.786	26.585
Totaal vaste passiva	30.662	29.141	29.447	29.638	29.034	29.049
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige schulden	1.162	511	260	0	0	0
BNG kasgeldlening	850	-	-	-	-	-
Bank- en giroaldi	279	200	200	200	200	200
Subtotaal	2.290	711	460	200	200	200
Overlopende passiva						
Transitoria	2.475	1.100	1.100	1.100	1.100	1.100
Totaal vlottende passiva	4.765	1.811	1.560	1.300	1.300	1.300
Totaal passiva	35.428	30.952	31.007	30.938	30.334	30.349

5.2 Overzicht reserves

Reserve (bedragen x 1.000 euro)	Saldo ultimo 2023	Toevoeging onttrekking 2024	Saldo ultimo 2024	Toevoeging onttrekking 2025	Saldo ultimo 2025
Algemene reserve	0	71	71	0	71
Reserve grondwaardering	895	141	1.036	151	1.187
Reserve Diftar	361	-361	0	0	0
Reserve assurantie ER	250	0	250	0	250
Totaal reserve	1.505	-149	1.357	151	1.508

Reserve (bedragen x 1.000 euro)	Toevoeging onttrekking 2026	Saldo ultimo 2026	Toevoeging onttrekking 2027	Saldo ultimo 2027	Toevoeging onttrekking 2028	Saldo ultimo 2028
Algemene reserve	0	71	0	71	0	71
Reserve grondwaardering	151	1.339	151	1.490	151	1.641
Reserve assurantie ER	0	250	0	250	0	250
Totaal reserve	151	1.660	151	1.811	151	1.962

5.3 Overzicht leningen

Naam geldgever Datum besluit. Nr. Goedkeuring	Oorspronke- lijk bedrag	Jaar laatste aflossing	Rente percen- tage	Restant geldlening begin 2025	Aflossing 2025	Rente geldlening 2025	Restant geldlening begin 2026	Aflossing 2026	Rente geldlening 2026	Restant geldlening begin 2027	Aflossing 2027	Rente geldlening 2027	Restant geldlening begin 2028	Aflossing 2028	Rente geldlening 2028
	(in euro's)			(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)	(in euro's)
B.N.G. (*6) 9 december 2013 leningnr. 40.108642	893.840	2033	3,260%	402.228	44.692	12.384	357.536	44.692	10.927	312.844	44.692	9.470	268.152	44.692	8.013
B.N.G. (*7) 9 december 2013 leningnr. 40.108640	2.925.105	2053	3,850%	2.120.701	73.128	80.239	2.047.573	73.128	77.424	1.974.445	73.128	74.608	1.901.318	73.128	71.793
B.N.G. (*8) 9 december 2013 leningnr. 40.108631	1.962.405	2043	3,610%	1.242.858	65.414	43.686	1.177.445	65.414	41.325	1.112.031	65.414	38.964	1.046.618	65.414	36.602
B.N.G. (*9) 27 oktober 2014 leningnr. 40.109391	1.000.000	2034	1,830%	500.000	50.000	8.987	450.000	50.000	8.072	400.000	50.000	7.157	350.000	50.000	6.242
B.N.G. (*10) 12 februari 2015 leningnr. 40.109641	1.000.000	2035	1,250%	550.000	50.000	6.326	500.000	50.000	5.701	450.000	50.000	5.076	400.000	50.000	4.451
B.N.G. (*11) 9 februari 2015 leningnr. 40.109630	1.000.000	2035	1,400%	550.000	50.000	7.078	500.000	50.000	6.378	450.000	50.000	5.678	400.000	50.000	4.978
B.N.G. (*12) 21 augustus 2015 leningnr. 40.110065	1.000.000	2025	1,000%	100.000	100.000	647	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*13) 29 december 2015 leningnr. 40.110329	1.000.000	2025	1,000%	100.000	100.000	997	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*14) 14 juni 2016 leningnr. 40.110554	1.000.000	2036	1,050%	600.000	50.000	-	550.000	50.000	-	500.000	50.000	-	450.000	50.000	-
NWB Bank (*15) 15 juli 2016 leningnr. 1-29168	1.000.000	2024	0,177%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*16) 12 december 2016 leningnr. 40.110907	1.000.000	2036	1,300%	600.000	50.000	7.571	550.000	50.000	6.921	500.000	50.000	6.271	450.000	50.000	5.621
B.N.G. (*17) 29 december 2016 leningnr. 40.110994	1.000.000	2026	0,600%	200.000	100.000	1.200	100.000	100.000	600	-	100.000	-	-100.000	100.000	-600
NWB Bank (*18) 19 mei 2017 leningnr. 1-29446	1.000.000	2025	0,500%	125.000	125.000	607	-	-	107	-	-	-	-	-	-
B.N.G. (*19) 15 januari 2019 leningnr. 40.112.486	1.400.000	2059	1,700%	1.225.000	35.000	20.251	1.190.000	35.000	19.656	1.155.000	35.000	19.061	1.120.000	35.000	18.466
B.N.G. (*20) 15 januari 2019 leningnr. 40.112.487	700.000	2039	1,350%	525.000	35.000	6.632	490.000	35.000	6.160	455.000	35.000	5.687	420.000	35.000	5.215
B.N.G. (*21) 23 december 2019 leningnr. 40.113.412	2.000.000	2027	0,160%	750.000	250.000	1.192	500.000	250.000	792	250.000	250.000	392	-	250.000	-
B.N.G. (*22) 6 mei 2020 leningnr. 40.113.888	1.000.000	2030	0,350%	600.000	100.000	1.873	500.000	100.000	1.523	400.000	100.000	1.173	300.000	100.000	823
B.N.G. (*23) 8 mei 2020 leningnr. 40.113.889	2.000.000	2040	0,600%	1.600.000	100.000	9.213	1.500.000	100.000	8.613	1.400.000	100.000	8.013	1.300.000	100.000	7.413
B.N.G. (*24) 25 maart 2022 leningnr. 40.115.547	6.000.000	2037	1,550%	5.200.000	400.000	75.864	4.800.000	400.000	69.664	4.400.000	400.000	63.464	4.000.000	400.000	57.264
B.N.G. (*25) 30 januari 2023 leningnr. 40.116.231	2.500.000	2043	3,265%	2.375.000	125.000	73.803	2.250.000	125.000	69.721	2.125.000	125.000	65.640	2.000.000	125.000	61.559
B.N.G. (*26) 22 februari 2023 leningnr. 40.116.281	1.300.000	2053	3,410%	1.256.667	43.333	41.588	1.213.333	43.333	40.110	1.170.000	43.333	38.633	1.126.667	43.333	37.155
B.N.G. (*27) 22 februari 2023 leningnr. 40.116.282	1.400.000	2031	3,390%	1.225.000	175.000	36.452	1.050.000	175.000	30.519	875.000	175.000	24.587	700.000	175.000	18.654
B.N.G. (*28) 26 mei 2023 leningnr. 40.116.440	1.000.000	2031	3,350%	875.000	125.000	26.823	750.000	125.000	22.636	625.000	125.000	18.448	500.000	125.000	14.261
B.N.G. (*29) 26 mei 2023 leningnr. 40.116.441	1.000.000	2038	3,460%	933.333	66.667	30.922	866.667	66.667	28.615	800.000	66.667	26.309	733.333	66.667	24.002
B.N.G. (*30) 11 augustus 2023 leningnr. 40.116.609	1.000.000	2031	3,560%	875.000	125.000	29.432	750.000	125.000	24.982	625.000	125.000	20.532	500.000	125.000	16.082
B.N.G. (*31) 16 oktober 2023 leningnr. 40.116.726	900.000	2038	4,100%	840.000	60.000	33.934	780.000	60.000	31.474	720.000	60.000	29.014	660.000	60.000	26.554
B.N.G. (*32) 16 oktober 2023 leningnr. 40.116.725	500.000	2031	3,950%	437.500	62.500	16.774	375.000	62.500	14.305	312.500	62.500	11.836	250.000	62.500	9.368
Leningen 2024	1.500.000	2034	3,500%	1.500.000	150.000	49.875	1.350.000	150.000	44.625	1.200.000	150.000	39.375	1.050.000	150.000	34.125
Leningen 2025	3.000.000	2035	3,500%	-	-	52.500	3.000.000	300.000	99.750	2.700.000	300.000	89.250	2.400.000	300.000	78.750
Leningen 2026	2.700.000	2036	3,500%	-	-	-	-	-	47.250	2.700.000	140.000	92.050	2.560.000	140.000	87.150
Leningen 2027	2.000.000	2037	3,500%	-	-	-	-	-	-	2.000.000	-	35.000	2.000.000	-	70.000
Leningen 2028	2.625.000	2038	3,500%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	45.938
TOTAAL	53.806.350			27.308.287	2.710.733	676.852	27.597.553	2.685.733	717.852	27.611.820	2.825.733	735.689	26.786.087	2.825.733	749.879

5.4 Voorziening groot onderhoud

Recapitulatie <i>(bedragen x 1.000 euro)</i>	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Stand 1 januari	-436	-486	-476	-342	-367	-437
Storting	-171	-171	-174	-174	-174	-174
Uitgaven	121	181	309	149	105	110
Stand 31 december	-486	-476	-342	-367	-437	-501

5.5 Overzicht van personele sterkte en loonkosten

Overzicht personele sterkte en personeelskosten	Begroting 2025	
	<i>(in fte's)</i>	<i>(x 1.000 euro) totaal</i>
Directie/ staf	3,9	501
Informatiemanagement	11,0	1.046
Planvorming	4,4	530
Publiekszaken	15,0	1.189
Beheer Openbare Ruimte	6,0	416
Inzameling	42,6	3.305
Materieel	17,2	1.101
Milieustraten	21,2	1.814
Planning	7,0	694
Taakstelling	-3,0	-150
Totaal	125,3	10.447

5.6 Taakvelden

Taakveld 0.4 Overhead

Overhead <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025
Totale begrotingsomvang	28.537
Totaal kosten overhead	3.719
% aandeel overhead	13,0%

Taakveld 0.5 Treasury

Renteschema <i>bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2025
Externe rentelasten over korte en lange financiering	677
Externe rentebaten	0
Saldo rentelasten en rentebaten:	677
Rentelasten grondexploitatie *	0
Rentelasten projectfinanciering *	0
Toe te rekenen externe rente	677
Rente over eigen vermogen *	0
Rente over voorzieningen *	0
Totaal geraamde toe te rekenen externe rente	677
Toegerekende rente (renteomslag 2,51%)	677
Verwacht renteresultaat	0
<i>* Deze systematiek wordt niet door Waardlanden toegepast.</i>	

Taakveld 7.3 Afval

Bijdragen gemeenten TOTAAL <i>In euro's x 1.000</i>	Totaal	Gorinchem	Hardinxveld-Giessendam	Molenlanden	Vijfheerenlanden
		met Diftar	met Diftar	met Diftar	zonder Diftar
Totaal Afvalinzameling gemeenten	23.225	5.824	2.481	5.913	9.008
DVO's gemeenten					
Straatreiniging	984	556	84	148	196
Onkruidbestrijding	116	-	116		
Veegvuil/veegslib	146	98	13	4	32
Extra (prullenbakken)	474	474			
Extra (bijplaatsingen)	100	100			
Gladheidsbestrijding	235	235			
Graffiti	15	15			
CTA (compost, tuin, afval)	47	2	15	11	18
Onderhoud materieel	121	121			
Totaal DVO's gemeenten	2.237	1.599	228	163	247
Totaal aan Waardlanden te betalen	25.462	7.423	2.709	6.076	9.255

CONCEPT

Aan de Gemeenteraad

Gorinchem, 10 juni 2024

Betreft: Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 van de Reinigingsdienst Waardlanden aan.

Algemeen

Waardlanden heeft de afgelopen jaren forse stappen vooruitgezet met het opstellen en uitvoeren van de strategienota 2021. Naast de invoering van Diftar, zetten we steeds meer in op gedragsbeïnvloeding en educatie. Communicatie met onze inwoners is hierbij steeds belangrijker geworden. Dit alles om samen met onze inwoners de milieudoelstellingen te bereiken: schone en afvalvrije gemeenten. Minder restafval en een duurzame beweging naar een circulaire economie. Samenwerken en investeren in kennis over grondstoffenmanagement zijn essentieel om een kenniscentrum te zijn voor onze gemeenten. Samen met inwoners, overheid en organisaties bedenken we duurzame en slimme diensten en oplossingen.

Tegelijkertijd brengen deze ontwikkelingen met zich mee dat Waardlanden gegroeid is in personeel, materieel en daarmee in financiën en complexiteit. Meer aandacht voor de interne bedrijfsvoering, sturing, automatisering en ICT is nodig. Dit verbetertraject zetten we in 2024 al in, maar zal in 2025 nog steeds bijzondere aandacht vragen. De opgave hierbij is een goede mix tussen enerzijds het verbeteren van de interne organisatie en anderzijds het (blijvend) borgen van Diftar en andere beleidsmaatregelen die we de afgelopen periode vanuit de strategienota hebben geïmplementeerd. Een uitgebreide evaluatie van Diftar zal mogelijk leiden tot aanvullende maatregelen in 2025. Datzelfde geldt voor de mate waarin we onze doelstellingen op het gebied van restafval (100 kg in 2025) en de circulaire economie behalen. Ook op dat vlak zullen we de komende jaren in beweging moeten blijven, om te blijven voldoen aan de eisen de maatschappij ons stelt.

Het moge duidelijk zijn dat de financiële effecten van Diftar in deze fase nog onvoldoende duidelijk zijn. Daarnaast zien we dat de markt op het gebied van afvalverwerking sterke onzekerheid kent; de grondstofprijzen zijn aan grote fluctuaties onderhevig. Datzelfde geldt voor o.a. de brandstofprijzen en verwerkingskosten. Dat maakt dat we – zo vroeg in 2024 – op basis van de nu bekende uitgangspunten de begroting hebben opgesteld. Deze uitgangspunten hebben we aan u voorgelegd in een kaderbrief. Deze kaders zijn leidend geweest voor het opstellen en uitwerken van deze begroting. Vanzelfsprekend brengt dit een significante mate van onzekerheid met zich mee.

Wij zetten ons in om u mee te nemen in deze ontwikkelingen en meer dan voorheen te monitoren en te rapporteren of en waar afwijkingen in beleid en financiën zich voordoen. Daarmee kunnen we tijdig bijsturen en waar nodig ons beleid bijstellen.

Tarieven

Ten opzichte van de voorgaande jaren is er sprake van een stijging in het tarief voor de afvalinzameling en een stijging van het tarief voor de afvalverwerking waarbij ook nog sprake is van een tarief met, en een tarief zonder, invoering van Diftar.

Het tarief voor de inzameling stijgt van € 225,74 in 2024 (primaire begroting) naar € 260,10 voor het jaar 2025. Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024 stijgt het tarief voor 2025 met ongeveer 5,3%. De belangrijkste redenen van deze stijging zijn de indexeringen en de CAO-stijgingen.

Het tarief voor de afvalverwerking, voor de gemeenten die Diftar invoeren, stijgt van € 63,59 in 2024 naar € 68,46 voor 2025. Voor de gemeente Vijfheerenlanden is er sprake van een stijging van het tarief in 2024 ad € 89,84 naar € 94,78 in 2025.

Zienswijze

Ik verzoek u vriendelijk om uw eventuele zienswijze voor 6 september 2024 in te dienen.

Met vriendelijke groet,
Het Bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden,

A.C. Bikker
voorzitter